

Şəhidlərimizə dərindən hörmət və ehtiramla

Qanlı 20 Yanvar faciəsindən 33 il keçir. Sovet imperiyasının Bakıda törətdiyi qanlı qırğının 33-cü ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 20-də - Ümumxalq Hüzün Günündə Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı ölkəmizin azadlığı uğrunda həlak olanların xatirəsini yad etdi. Prezident İlham Əliyev "Əbədi məşəl" abidəsinin önünə ökəlil qoydu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Əbədi yaşayanlar

Əllərində qorənfillər tutmuş insanlar səhərin alaqaranlığından Şəhidlər xiyabanına doğru axışırdılar. Üstündən 33 il keçməsinə baxmayaraq, üz-lərdə kədər, gözlərdə yaş, baxışlarda qəzəb vardı. Sanki o qanlı hadisə 33 il əvvəl yox, dünən baş vermişdi. Üstündən illər keçdikcə tariximizin qanlı-şanlı səhifəsi olan 20 Yanvarın tariximizdə tutduğu yeri daha ay-dın dərək edirik.

İllərdir ermənilər qədim torpaqlarımızı ələ keçirmək üçün fürsət gözləyirdilər. Mixail Qorbaçovun keçmiş SSRİ rəhbərliyinə gətirilməsi ilə ermənilərin əlinə fürsət düşmüş oldu. Əvvəlcə 200 min nəfərdən çox soydaşımız öz qədim torpaqlarından məcburi qaydada köçürüldü. Cəzasız qalan ermənilər daha da fəallaşaraq Qarabağda separatçı hərəkata start verdilər. Torpaqlarımızda baş verən olaylar, rəsmi Moskvanın separatizmə dəstək verməsi, respublika rəhbərliyinin sərəştəsizliyi, mütiliyi və milli mənafeyə zidd mövqeyi xalqımızın qəzəbinə səbəb oldu. Mixail Qorbaçovun qatı ermənipərəst mövqeyi, respublika rəhbərliyinin sərəştəsizliyi ucbatından xalq məsələnin həllinin meydanlarda çö-züləcəyini düşünüb kütləvi etirazlara başladı. Beləliklə, 1989-cu il noyabrın 17-dən Bakının baş meydanında fasiləsiz mitinqlər keçirmək qərarına gəldi.

Çin Xalq Respublikasının Sədri zati-aliləri cənab Si Cinpinə

Hörmətli cənab Sədr,
Qarşıdan gələn Bahar bayramı münasibətilə Sizi və Sizin simanızda dost Çin xalqını öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik etməkdən və ən xoş arzularını çatdırmaqdan məmnunluq duyuram.
Çin təqvimini ilə Yeni ilin gəlişini qeyd edən bu bayram minilliklərin sınağında çıxmış həyat fəlsəfəsinin dolğun təəcəssümüdür. Təbiətə yeni görkəm və canlanma, insanlara yeni ruh gətirən bu bahar bayramının dost xalqımıza və ölkəmizə xoş günlər, əmin-amanlıq və ruzi-bərəkət bəxş etməsini arzulayıram.
Fürsətdən istifadə edərək Azərbaycan ilə Çin arasında dostluq və səmərəli əməkdaşlıq münasibətlərini bundan sonra da birgə söyləməklə uğurla inkişaf etdirmək və genişləndirmək əzmində olduğumu bildirirəm.
Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və müvəffəqiyyətlər, dost Çin xalqına daim rifah diləyirəm.
Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 yanvar 2023-cü il

"Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu və 15-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
"Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 6, maddə 366; 2001, № 12, maddə 736; 2002, № 12, maddə 706; 2003, № 1, maddə 1; 2009, № 8, maddə 611; 2013, № 3, maddə 215; 2014, № 2, maddə 82, № 11, maddələr 1358, 1369; 2017, № 3, maddə 335; 2019, № 1, maddə 27; 2020, № 8, maddə 1019) 3-cü maddəsinə aşağıdakı məzmununda 2-2-ci hissə əlavə edilsin:

"2-2. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) Azərbaycan Respublikasının adından və ya müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) adından aldığı qrantların reyestrini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi qaydada aparılır."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 noyabr 2022-ci il

"Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 649-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 1998-ci il 13 iyun tarixli 720 nömrəli və "Texniki yardım və qrant alınmasına dair sənədlərin bağlanması və təsdiq edilməsi Qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında" 2006-cı il 17 aprel tarixli 388 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 649-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3-cü maddəsinin 2-2-ci hissəsində (hər üç halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
1.2. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 2-2-ci hissəsində (birinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və dövlətə məxsus hüquqi şəxslər nəzərdə tutulur;
1.3. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 2-2-ci hissəsində (ikinci və üçüncü hallarda) "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
2.1. "Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3-cü maddəsinin 2-2-ci hissəsinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və dövlətə məxsus hüquqi şəxslərin Azərbaycan Respublikasının adından və ya Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin adından aldığı qrantların reyestrinin aparılması qaydasını üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;
2.2. "Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 649-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

3. "Qrant haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 13 iyun tarixli 720 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 6, maddə 381; 2003, № 9, maddə 478; 2014, № 7, maddə 823; 2015, № 10, maddə 1125; 2016, № 8, maddə 1384; 2017, № 3, maddə 368; 2020, № 8, maddə 1031) 2-ci hissəsinə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
3.1. 2.1-ci bənddə "və 3-cü maddəsinin 2-1-ci hissəsində" sözləri ", 3-cü maddəsinin 2-1-ci və 2-2-ci (hər üç halda) hissələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;
3.2. aşağıdakı məzmununda 2.2-1-ci və 2.4-1-ci bəndlər əlavə edilsin:
"2.2-1. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 2-2-ci hissəsində (ikinci və üçüncü hallarda) "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;";
"2.4-1. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 2-2-ci hissəsində (birinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və dövlətə məxsus hüquqi şəxslər nəzərdə tutulur;";
4. "Texniki yardım və qrant alınmasına dair sənədlərin bağlanması və təsdiq edilməsi Qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 17 aprel tarixli 388 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 4, maddə 320; 2014, № 5, maddə 477; 2016, № 8, maddə 1384; 2019, № 7, maddə 1222; 2020, № 1, maddə 5) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
4.1. preambulada "müəssisələr" sözü "hüquqi şəxslər" sözləri ilə əvəz edilsin;
4.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Texniki yardım və qrant alınmasına dair sənədlərin bağlanması və təsdiq edilməsi Qaydaları" üzrə:
4.2.1. 2.1-ci bənddə "müəssisələr" sözü "hüquqi şəxslər" sözləri ilə əvəz edilsin;
4.2.2. 2.5-ci bənddə "müəssisələrin" sözü "hüquqi şəxslərin" sözləri ilə əvəz edilsin;
4.2.3. 2.8-ci və 2.9-cü bəndlərdə "müəssisələrin" sözü "hüquqi şəxsin" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2023-cü il

"Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci və 15-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 603; 2006, № 6, maddə 482; 2007, № 8, maddə 745; 2008, № 3, maddə 154; 2009, № 12, maddə 948; 2011, № 11, maddə 983; 2012, № 6, maddə 509, № 7, maddə 668, № 11, maddə 1053; 2013, № 6, maddələr 607, 623, № 7, maddə 791, № 12, maddə 1484; 2014, № 1, maddə 7, № 2, maddə 97, № 6, maddələr 597, 604; 2015, № 3, maddə 255; 2016, № 4, maddə 645, № 6, maddə 990, № 7, maddə 1244, № 11, maddələr 1770, 1775; 2017, № 5, maddə 738, № 6,

maddə 1037, № 10, maddə 1772, № 11, maddə 1954, № 12 (I kitab), maddə 2235; 2018, № 2, maddə 167, № 3, maddə 382, № 5, maddə 852; 2019, № 1, maddə 25, № 4, maddə 593; 2020, № 7, maddə 843, № 12 (I kitab), maddə 1423; 2021, № 6 (I kitab), maddə 556, № 12, maddə 1315; 2022, № 5, maddə 431; Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 18 oktyabr tarixli 611-VIQD nömrəli Qanunu) 6-cı maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. maddənin adı aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Maddə 6. Ödənişlər";
2. aşağıdakı məzmununda 6.4-cü maddə əlavə edilsin:
"6.4. Daşınmaz əmlakın ilkin və təkrar texniki inventarlaşdırılması, daşınmaz əmlak üzərində hüquqların emələ gəlməsi və başqasına keçməsi ilə bağlı daşınmaz əmlak barədə məlumatların yoxlanılması

və dövlət reyestrinə daxil edilməsi, daşınmaz əmlakın hüquq sahibi, təsviri və ünvanı barədə dövlət reyestrindən məlumatların verilməsi, sxematik ünvan planlarının tərtibi, hüquqların dövlət qeydiyyatı üçün sənədlərin qəbulu və verilməsi ilə bağlı mobil xidmətlərin göstərilməsi, torpaq kadastr məlumatları və çöl-ölçmə işlərinin noticələri əsasında torpaq sahəsinə dair mütəxəssis rəyinin verilməsi ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 noyabr 2022-ci il

"Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 647-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 10 avqust tarixli 113 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 647-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 6.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
1.2. həmin Qanunun 6.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 647-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 6.4-cü maddəsinə uyğun olaraq, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla daşınmaz əmlakın ilkin və təkrar texniki inventarlaşdırılması, daşınmaz əmlak üzərində hüquqların emələ gəlməsi və başqasına keçməsi ilə bağlı daşınmaz əmlak barədə məlumatların yoxlanılması və daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinə daxil edilməsi, daşınmaz əmlakın hüquq sahibi, təsviri və ünvanı barədə daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən məlumat

ların verilməsi, sxematik ünvan planlarının tərtibi, hüquqların dövlət qeydiyyatı üçün sənədlərin qəbulu və verilməsi ilə bağlı mobil xidmətlərin göstərilməsi, torpaq kadastr məlumatları və çöl-ölçmə işlərinin noticələri əsasında torpaq sahəsinə dair mütəxəssis rəyinin verilməsi ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə xidmət haqlarının məbləğlərini üç ay müddətində müəyyən etsin.

4. "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 10 avqust tarixli 113 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 621; 2005, № 2, maddə 64, № 8, maddə 718; 2006, № 7, maddə 590; 2007, № 6, maddə 606; 2010, № 4, maddə 287, № 7, maddə 610; 2011, № 11, maddə 998; 2013, № 9, maddə 1052, № 12, maddə 1509; 2014, № 2,

maddə 108, № 4, maddə 361, № 6, maddə 632; 2015, № 7, maddə 827, № 9, maddə 1016; 2016, № 11, maddə 1825; 2017, № 3, maddə 348; 2018, № 2, maddələr 202, 203; 2020, № 7, maddə 891, № 12 (I kitab), maddə 1477; 2022, № 8, maddə 852) 4.2-ci bəndində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
4.1. 4.2.3-cü yarımbənddə "7.2-ci maddəsində və 12.2-ci maddəsində" sözləri "6.4-cü, 7.2-ci və 12.2-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;
4.2. aşağıdakı məzmununda 4.2.6-1-ci yarımbənd əlavə edilsin:
"4.2.6-1. həmin Qanunun 6.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası nəzərdə tutulur;";

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2023-cü il

"Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci və 15-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
"Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 3, maddə 157; 2006, № 6, maddə 478; 2007, № 10, maddə 938; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1387; 2020, № 8, maddə 1016) 22-ci maddəsinin ikinci hissəsinə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Dövlət sifarişi əsasında aparılan işlər istisna olmaqla, dövlət qurumlarının, bələdiyyələrin, hüquqi və fiziki şəxslərin sifarişi ilə həyata keçirilən torpaq-kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu işləri, texniki kadastr və yerquruluşu sənədlərinin (kadastr xəritələri və plan-xəritə materialları) tərtibi və bu işlərə dair məlumatların və sənədlərin (arxiv arayışları, texniki sənədlərin təsdiq edilmiş surəti) verilməsi, həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən mərz-

çəkmə işlərini həyata keçirən özəl hüquqi və fiziki şəxslərin uyğunluğunun təsdiq edilməsi ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 noyabr 2022-ci il

"Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 648-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 12 mart tarixli 113 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 648-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 22-ci maddəsinin ikinci hissəsində (hər iki halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
1.2. həmin Qanunun 22-ci maddəsinin ikinci hissəsində (birinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti qismində Azərbay-

can Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
1.3. həmin Qanunun 22-ci maddəsinin ikinci hissəsində (ikinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası "Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 22-ci maddəsinin ikinci hissəsinə uyğun olaraq, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla dövlət qurumlarının, bələdiyyələrin, hüquqi və fiziki şəxslərin sifarişi ilə həyata keçirilən torpaq-kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu işləri, texniki kadastr və yerquruluşu sənədlərinin (kadastr xəritələri və plan-xəritə materialları) tərtibi və bu işlərə dair məlumatların və sənədlərin (arxiv arayışları, texniki sənədlərin təsdiq edilmiş surəti) verilməsi, həmçinin mərzçəkmə işlərini həyata keçirən özəl hüquqi və fiziki şəxslərin uyğunluğunun

təsdiq edilməsi ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə xidmət haqlarının məbləğlərini üç ay müddətində müəyyən etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 648-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.
4. "Dövlət torpaq kadastrı, torpaqların monitorinqi və yerquruluşu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 12 mart tarixli 113 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 3, maddə 165; 2001, № 12, maddə 755; 2008, № 9, maddə 798; 2016, № 2 (II kitab), maddə 251; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 28 dekabr tarixli 1922 nömrəli Fərmanı) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. ikinci abzas "hissəsində" sözlərindən sonra "və 22-ci maddəsinin ikinci hissəsində (hər iki halda)" sözləri əlavə edilsin;
4.2. yeddinci abzas doqquzuncu abzas hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda yeddinci və səkkizinci abzaslar əlavə edilsin:
"həmin Qanunun 22-ci maddəsinin ikinci hissəsində (birinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
həmin Qanunun 22-ci maddəsinin ikinci hissəsində (ikinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası nəzərdə tutulur;";

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 1276 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 1276 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 2,

maddə 118; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 21 dekabr tarixli 1914 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin Nizamnaməsi"nin 5.1-ci bəndində "ilkin nizamnamə fondu 100 000 (yüz min)" sözləri "nizamnamə fondu 2 209 512,9 (iki milyon iki

yüz doqquz min beş yüz on iki manat doxsan qəpik)" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2023-cü il

QANLI YANVAR - 33 İL

Dövlət və hökumət rəsmiləri Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

Yanvarın 20-də - Ümumxalq Hüzün Günü -də Baş nazir Əli Əsədov, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev, digər dövlət və hökumət rəsmiləri Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət və hökumət rəsmiləri Azərbaycanın azadlığı uğrunda həlak olan qəhrəman Vətən övladlarının məzarları üzərinə tər güllər düzüb, öz xatirələrini ehtiramla anıblar.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

20 Yanvar faciəsinin 33-cü ildönümü ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) nümayəndələri yanvarın 20-də - Ümumxalq Hüzün Günündə Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

YAP-ın nümayəndələri Azərbaycanın azadlığı və müstəqilliyi uğrunda mübarizədə canla-

rından keçən qəhrəman Vətən övladlarının öz xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarları üzərinə tər gül dəstələri düzüblər.

Partiya nümayəndələri tərəfindən "Türk şəhidliyi" abidəsi də ziyarət olunub, abidənin önünə gül dəstələri qoyulub.

Litvalı jurnalist: "20 Yanvar hadisələrindən əvvəl heç bir sovet şəhəri belə qəddarlıq görməmişdi"

Hər dəfə Azərbaycana səfər edərkən mən, ilk növbədə 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə həlak olanların xatirəsini yad edirəm. Şəhidlər xiyabanında bir çox məzarın üstündə eyni ölüm tarixi yazılıb. Otuz üç il keçməsinə baxmayaraq, azərbaycanlıların ağrısı hələ də davam edir və bu yara heç vaxt sağalmayacaq. Bu fikirləri AZƏRTAC-a müsahibəsində tanınmış litvalı ekspert, hərbi jurnalist, Birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı Riçardas Lapaytis deyib.

"Bakıya sovet qoşunlarının gətirildiyi 1990-cı il yanvarın 20-nə qədər biz SSRİ tarixində hələ heç vaxt eşitməmişdik ki, hava hücum briqadaları, elit hava qüvvələri, motoratçı alay dinc şəhərə hücum etsin. Sovet ordusunun on minlərlə hərbi qulluqçusu Bakıya müxtəlif istiqamətlərdə daxil olaraq şəhərdə dəhşətli vəhşiliklər törətməyə başladılar. Onların cinayətləri dinc sakinlərə qarşı yönəlmişdi. Hərbi əməliyyat nəticəsində müxtəlif məlumatlara görə, 150 dinc vətəndaş qətlə yetirildi. Bəs onlar necə həlak oldular? Ondan əvvəl belə qəddarlıq o vaxtın heç bir sovet şəhəri görməmişdi! Tanklar tırılları ilə təcili yardım maşınlarını, ümumiyyətlə, hərəkət edən istənilən nəqliyyat vasitəsini özürdülər, Bakı sakinlərinin evlərini pəncərələrinə atəş açıb, sünülərle insanları öldürürdülər..." - deydi Riçardas Lapaytis xatırlayır.

Onun sözlərinə görə, cəsarətlə demək olar ki, 20 Yanvar Sovet İttifaqının dağılmasının başlanğıcı oldu. SSRİ Azərbaycanı - İkinci Dünya müharibəsi dövründən bəri ən

vacib müttəfiqini itirdi. Azərbaycan xalqı qətiyyətlə azadlıq və müstəqillik yoluna qədəm qoymaq qərarına gəldi. O zaman heç bir ultimatum Azərbaycan xalqının iradəsinə təsir edə bilməzdi. 1990-cı il yanvarın 20-si azərbaycanlıların birləşməsi və həmrəyliyi günü hesab oluna bilər.

Bu hadisələrin Qarabağdakı proseslər fonunda baş verdiyini xatırladan Lapaytis o dövrü Azərbaycanın tarixində "qara səhifə" kimi xarakterizə edib.

Litvalı ekspert vurğulayıb: "O vaxt təkə qanvar qara deyildi. Bu, Azərbaycanın tarixində ardıcıl hadisələrin qara zolağı idi. O vaxta qədər Ermənistan 200 min azərbaycanlı artıq qovulmuşdu. Hər kəs açıq-aşın dərk edirdi ki, bu namərd akt SSRİ-nin digər xalqlarına nümunə olması üçün Azərbaycan xalqının azadlıq və ədalət özmini qırmaq üçün Mixail Qorbaçov başda olmaqla, ovaxtki fərsiz sovet rəhbərliyi tərəfindən törədilib. Bir ildən sonra - 1991-ci il yanvarın 13-də əhaliyə qarşı bu cür qəddarlıq və zorakılıq aksiyası Vilyus küçələrində

təkrarlandı. Bütün Litva çox gözəl başa düşürdü ki, Azərbaycan xalqı tərəfindən başlanılmış proses iz qoymadan keçməzdi. Vilyus küçələrində Azərbaycan bayraqları dalğalandı. Biz bir idik. İnanıram ki, belə də qalmışdır."

Faciənin hüquqi qiymətləndirilməsindən danışıq hərbi jurnalist qeyd edib: "Təəssüf ki, bir çox xarici siyasətçilər bunu Sovet İttifaqının daxili işi hesab edirdilər. Moskva sovet ordusunun qəddarlığına bəraət qazandırmışa çalışırdı, onun qoşunlarının guya Bakı və Sumqayıtda ermənilərə köməyə gəldiyi ilə bağlı yalan məlumatlar yayırdı. Əfsuslar olsun ki, beynəlxalq təşkilatlarda cəsarətin olmaması və avropalı siyasətçilərdə siyasi iradənin çatışmazlığı səbəbindən Litvada və Azərbaycanda cinayət törətmiş şəxslər hələ də cəzalandırılmayıb. Xüsusilə 20 Yanvar hadisələrinin əsas baskıqları - Qorbaçov və Yazov kimi ordu liderləri cəzasız qaldılar. Azərbaycan xalqına, bütün Azərbaycana vahid və bir olmağı arzulayıram. Bu keyfiyyətlər İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı özünü açıq şəkildə göstərdi. Qoy ölkəmiz inkişaf etsin və Qanlı Yanvar kimi dəhşətli faciə bir daha heç vaxt təkrar olunmasın! Qanlı Yanvar şəhidləri "azadlıq" sözünü Azərbaycan tarixinə öz qanları ilə yazıblar. Azadlıq Azərbaycan xalqının inamında və qanındadır".

QANLI YANVAR - 33 İL

Əbədi yaşayanlar

Əvvəli 1-ci sah.

İmperiya rəhbərliyi Azərbaycanı başlanan xalq hərəkatını yatırmaq, millətə gözdağı vermək üçün hərəkatı keçdi. Bakı küçələrində tanklar, əliləhləşdiricilər görünməyə başladı. Lakin zamanın təkorini geri döndürmək mümkün deyildi. Xalq mübarizədə qətiyyətli idi. Meydandan çəkilmiş niyyəti yox idi. Vəziyyəti belə görən mərkəzi hakimiyyət 1989-cu il dekabrın 4-dən 5-nə keçən gecə mitinqləri zor gücünə dağıtmaq əmrini verdi. Bakının mərkəzi meydanına hərbi qüvvələr yeridildi, günahsız insanlar həbs edilərək zindanlara atıldı.

Respublikada yaranmış hakimiyyətsizlik sindromu, Ermənistanla bir nəfər də olsun azərbaycanlının olmadığı halda ermənilərin hələ də Bakıda yaşayıb heç nədən çəkinmədən sərbəst fəaliyyət göstərmələri SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinə məxsus agentura şəbəkəsinə təxribat törətmək, milli zəmində toqquşma yaratmaq üçün kifayət qədər mübit şərait yaratmışdı. Bakıda fəvqəladə vəziyyət elan etmək üçün Mixail Qorbaçovun əlinə fürsət düşmüşdü.

1990-cı ilin 19 yanvarı, gecə saat 24:00. Sovet ordusunun təcridatından paytaxtımıza daxil olurlar. Küçələrdə sütyən tanklar və zirehli maşınlar "barrikadaları" dağıdıb keçir, əsgərlər amansızcasına dinc əhalini göz görə-görə qətlə yetirirdilər. İşıqsağan güllələr adamların köksünə sancılıb sönürdü. Hara gəldi atılan güllələr özləri ilə birlikdə insanların həyatını söndürürdü...

Yanvarın 20-də səhər hava işıqlaşar-ışıqlaşmaz küçələrə axışan Bakı sakinləri "20 Yanvar" dairəsində və ona yaxın yerlərdə dəhşətli mənzərələrlə qarşılaşdılar. Tankların əzib keçdiyi avtobuslar, yük və minik avtomobilləri, qar üzərindəki qan izləri ağır faciədən xəbər verirdi. Şəhərin mərkəzi küçə və meydanları tanklarla, avtomatlı hərbiçilərlə mühasirəyə alınmışdı.

O gecə sovet ordusunun Bakıda törətdiyi qanlı qırğın

xalqımızın qəzəbinə səbəb oldu. İçindəki qorxunu öldürən xalq əliləhləşdiricilərinin gözələrinin içindən keçərək yenə baş meydanı axışdı. Dənizin sahilində insan axını yarındı. Şəhidlərin qanı ilə suvarılmış Bakı küçələri qorəfillərə qorq oldu. Qatillər homin gecə Bakıda 147 soydaşımızı amansızlıqla qətlə yetirmişdilər.

O gecə SSRİ-nin Azərbaycanda öldüyü gün oldu. Bir milyondan çox insanın iştirakı ilə Azərbaycan azadlığı uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərinin Bakının ən hündür meydanında - Dağüstü parkda torpağa tapşırıldı.

O gün şəhidlər dəfn edilən zaman Bakı buxtasının gömiləri ard-arası kəsilmədən "SOS" siqnalı verirdilər. 20 Yanvar hadisələri xalq hərəkatının milli mücadiləyə, istiqlal mübarizəsinə keçid aldığı gün oldu. Düz 33 ildir ki, xalqımız öz şəhidlərini hər il hörmətlə, ehtiramla yad edir. Hər il şəhidlərin ildönümünə bir neçə gün qalmış onların məzarları qorəfillərə qorq olur. Respublikanın müxtəlif yerlərindən insanlar ziyarət üçün Bakıya axışır, Şəhidlər xiyabanına unudulmazlarımızı ehtiramla bildirmək üçün tələsirlər.

Bu il də Şəhidlər xiyabanı qorəfillə bəzənmişdi. Dövlət xadimləri, ziyalılar, deputatlar, sənət adamları, sadə vətəndaşlar və Qarabağı düşmən işğalından azad etmiş qazilər, müharibə iştirakçıları azadlığımız,

müstəqilliyimiz uğrunda ilk şəhid olanlarımızı ehtiramla yad etdilər. Ziyarətçilərdən Əməkdar incəsənət xadimi İftixar Piriyyəv söhbətə başlıq. İftixar Piriyyəv deyir ki, hər il 20 Yanvar günü İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının kollektivi ilə şəhidlərimizin ziyarətinə gəlirik. Şanlı tariximizin qanlı səhifəsi hesab etdiyimiz 20 Yanvar faciəsi bizim milli birlik, bütövlük, mübarizlik, qəhrəmanlıq, zəfər donu geyinməyə yüksəldən qürur dolu qızıl səhifəmizdir. Biz bu tarixi hadisəni Azərbaycanın siyasətində yeni mübarizə əzminin başlanğıc nöqtəsi hesab edirik. Həmin nöqtədən ilk addımı isə Heydər-Xalq, Xalq-Heydər birliyinin qədəmləri başlatdı, İlham-Xalq, Xalq-İlham bütövlüyü isə bu yolu nurlu gələcəyə apardı!

Filologiya elmləri doktoru Sevinc Əliyeva da söhbətimizə qoşulur:

- 1990-cı ildən 20 Yanvar günü bu müqəddəs məkana gəlməyi özümə borc biliyəm. Burada uyuyan o müqəddəs insanların öz qanları ilə müstəqilliyimizə, xoşbəxt gələcəyimizə yol açanlardırlar. Onlar bizə, gəncliyə vətən sevgisinin, müstəqillik uğrunda mübarizədə canından belə keçməyin nümunəsini göstərdilər. Ölümləri ilə əbədiyaşarlıq qazandı. Min illər keçəcək, şəhidlərimizin məzarı yenə belə ziyarətə gələcək. Şəhidlikləri ilə ömürlərini vətənin

ömrünə calayıb ölməzlik qazandı bu müqəddəs məkanda uyulanlar.

İndi bu müqəddəs ziyarətə bir də ona görə bizim üçün dəyərli ki, düşmən üzərində qələbənin müjdəsini bizə bu müqəddəs məkandan verdi Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev.

Hər bura gələndə şəhidlərimizə deyirəm ki, tökülən qanınız, verdiyiniz can əbəz olmadı. Arzularınız gerçəkləşdi. İndi Azərbaycan bayrağı yurdumuzun hər yerində dalğalanır.

Birinci Qarabağ müharibəsi veteranı Məhəmməd Əliyev deyir ki, mən şəhidlərimizin Anım gününü keçirmək üçün bu müqəddəs ziyarətə gəlməmişəm. Nə qədər canım var, nə qədər ayağım yer tutur, hər il gələcəm. İki övladım var. Əvvəllər hər il övladlarımla gələdim. Oğlum Kərim Əliyev 44 günlük müharibədə şəhidlərimizin mübarizə yolunda canını vətənə bağışladı. Oğullarımız vətəni yaşatmaq üçün torpağa can verdilər. Bizim də borcumuzdur ki, onların ruhlarını yaşadaq, vətəni sevmək, qoruyaq.

Ziyarətçilərdən Rafiq Həşimov Şəki şəhərindən gəldiyini dedi:

- 33 ildir 20 Yanvar səhərini Bakıda, Şəhidlər xiyabanında qarşılayıram. Nə qədər

ömrüm var, yenə gələcəyəm. Şəhidlərimiz ziyarət etdikdən sonra Fəxri xiyabana gəlib Ulu Öndərimizin məzarını ziyarət edirəm. Şəhidlərimizə, onların mübarizəsinə ilk doğru qiymət verən də, həyatını təhlükəyə ataraq Mixail Qorbaçova ilk etiraz edən də, müasir Azərbaycan dövlətini qurub, müstəqilliyimizə möhkəmləndirən də Heydər Əliyev oldu. Bütün ömrümüz boyu ona olan minnətdarlıq hissinə unutmamalıyıq.

Ziyarətçilər arasında tarix elmləri doktoru, professor Musa Qasımlı da var idi. O, bizimlə söhbətində dedi:

- SSRİ yarandığı gündən 20 yanvar 1990-cı ilə kimi heç bir yerdə belə qəddarlıqla, bu böyüklükdə qanlı faciə törətməmişdi. Mixail Qorbaçovun bu qanlı qırğına müəlliflik etməkdə bir neçə məqsədi var idi: Azərbaycanda başlanan xalq hərəkatını boğmaq, bundan istifadə edib Qarabağda ermənilərin

başladığı separatçı hərəkatın tələblərini reallaşdırmaq, eyni zamanda SSRİ-nin müxtəlif yerlərində başlanan etiraz hərəkatlarına gözdağı vermək. Amma tamam əksi oldu. Bakıda başlanan kütləvi etiraz hərəkatı istiqlal uğrunda mübarizəyə çevrildi. Azərbaycanda istiqlal savaşının alovu bütün SSRİ-ni başına götürdü. Qorbaçovun bu səhv hərəkatının nəticəsi olaraq SSRİ süqut etdi. Bu gün müstəqilliyimizə görə

canını vermiş şəhidlərimizə borcluuy.

Gündüz saat 12-də Bakı buxtasının gömiləri, Bakı küçələrində hərəkat edən avtomobillərin siqnal səsleri eşidildi. Yollarda olan insanlar hərəkatı dayandıraraq birdəqiqəlik sayğı duruşu aldılar. Xiyabana insan axını isə gecə saatlarına qədər davam etdi...

Elşən QƏNİYEV,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"

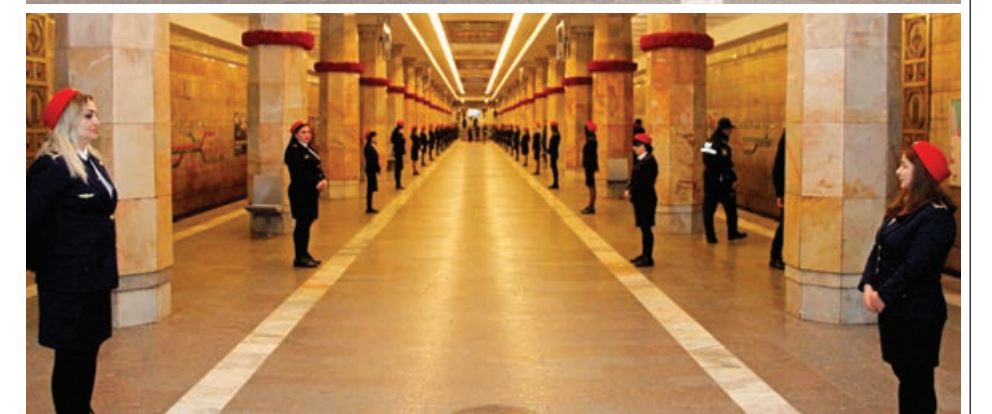
Birdəqiqəlik süqut

Yanvarın 20-də Bakı vaxtı ilə saat 12:00-da Azərbaycanın bütün ərazisində 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi birdəqiqəlik süqutla yad olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nəqliyyatın hərəkatı dayandırılıb, gömilərdən, avtomobillərdən, qatarlardan siqnal verilib, hüzn əlaməti olaraq ölkənin şəhər və rayonlarında, kənd və qəsəbələrində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı endirilib.

Qeyd edək ki, Qanlı Yanvar faciəsinin 33-cü ildönümü ilə əlaqədar respublikanın şəhər və rayonlarında şəhidlərin xatirəsi anılıb, 20 Yanvar hadisələri ilə bağlı anım mərasimləri keçirilib.

Yanvarın 20-də səhər saatlarından başlayaraq Şəhidlər xiyabanını ziyarət edənlər qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini ehtiramla anıb, məzarları üzərinə tər çiçəklər düzüblər.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 12-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1285-IVQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4 (I kitab), maddə 250, № 5, maddə 323; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 8, maddə 420; 2004, № 3, maddə 123, № 5, maddə 318, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761, № 11, maddə 901; 2005, № 2, maddə 61, № 6, maddə 466, № 8, maddələr 684, 692, 693, № 11, maddə 996, № 12, maddə 1085; 2006, № 2, maddə 68, № 3, maddə 225, № 5, maddə 387, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 12, maddə 1005; 2007, № 2, maddə 80, № 6, maddə 560, № 8, maddə 745, № 10, maddə 937, № 11, maddə 1053, № 12, maddələr 1215, 1219; 2008, № 3, maddə 145, № 6, maddə 456, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1049; 2009, № 2, maddə 47, № 5, maddə 295, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 2, maddə 75, № 3, maddə 171, № 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, № 7, maddə 586, № 8, maddə 750, № 12, maddələr 1073, 1102; 2012, № 1, maddə 5, № 5, maddə 403, № 6, maddə 498; 2013, № 1, maddə 15, № 6, maddə 620, № 11, maddə 1280, № 12, maddələr 1469, 1478; 2014, № 2, maddə 96, № 7, maddə 768; 2015, № 3, maddə 254, № 5, maddə 512, № 7, maddə 814, № 10, maddə 1093; 2016, № 1, maddə 26, № 2 (I kitab), maddələr 186, 204, № 3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018; 2017, № 2, maddələr 151, 153, № 4, maddə 524, № 5, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12 (I kitab), maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851, № 11, maddə 2212, № 12 (I kitab), maddələr 2467, 2518, 2526, 2533; 2019, № 1, maddələr 23, 50, № 5, maddələr 806, 812, 814, № 6, maddələr 994, 996, № 7, maddə 1202, № 8, maddə 1369, № 11, maddə 1681, № 12, maddə 1908; 2020, № 5, maddə 515, № 7, maddələr 822, 832, 839, 843, № 12 (I kitab), maddələr 1423, 1435; 2021, № 1, maddə 8, № 4, maddə 307, № 6 (I kitab), maddələr 556, 558, № 7 maddə 711, № 8, maddə 894, № 11, maddə 1206, № 12, maddə 1335; 2022, № 6, maddə 580, № 8, maddələr 824, 828, 833) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 105-1.3-cü maddədə "sahiblərinin" sözü "mülkiyyətçilərinin" sözü ilə əvəz edilsin.
- 105-1.5-ci maddənin ikinci cümləsində "ləğv edilmişdir" sözləri "dövriyyədən çıxarılmaldır" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 106-1.1-ci maddədə "ləğvi" sözü "dövriyyədən çıxarılması" sözləri ilə əvəz edilsin.

- 106-2-ci maddənin üçüncü və dördüncü cümlələrində "sahiblərinə" sözü "mülkiyyətçilərinə" sözü ilə əvəz edilsin.
- 106-1.3-cü və 106-1.4-cü maddələrdə "sahibi olan səhmdarının" sözləri "mülkiyyətçisinin" sözü ilə əvəz edilsin.
- 106-1.5-ci maddədə "sahibi" sözü "mülkiyyətçisi" sözü ilə əvəz edilsin.
- 106-1.6-2-ci maddədə "reyestraxlayıcısına" sözü "mərəkəzi depozitara" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 106-3.4-cü maddənin birinci cümləsində "sahiblərinə" sözü "mülkiyyətçilərinə" sözü ilə əvəz edilsin.
- 107-2.1-ci maddədə, 107-2.2-ci maddənin üçüncü cümləsində və 107-2.3-cü maddənin ikinci cümləsində "sahibləri" sözü "mülkiyyətçiləri" sözü ilə əvəz edilsin.
- 139-1.1.3-cü maddədə "mənzil" sözü "daşınmaz əmlak" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 183-cü maddədə "özgeninkiləşdirənin qiymətli kağızı əldə edənə verdiyi andan" sözləri "qiymətli kağıza mülkiyyət hüququ əldə edildiyi andan əşyaya" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 403-1.1-ci maddənin ikinci cümləsinə "qiymətli kağız" sözlərindən sonra "(investisiya fond payı istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin.
- 946-1-ci maddənin ikinci cümləsindən ", bank və ya depozit sertifikatı ilə" sözləri çıxarılsın.
- 987-1-ci maddənin ikinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Qiymətli kağızı emissiya etmiş, buraxmış və ya verməş şəxs bu Məcəllənin 54-cü fəslinin məqsədləri üçün emitent adlanır."
- 992-1-ci maddədə "alınır" sözü "alınmaqla qiymətli kağızların dövlət reyestrinə daxil edilir" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 995-1.1-ci maddədə "emitent fiziki şəxsin yaşayış yeri üzrə və ya" sözləri çıxarılsın.
- 997.6-cı və 1078-2.9-cu maddələr ləğv edilsin.
- Aşağıdakı məzmununda 1078-20.10-1-ci maddə əlavə edilsin:

"1078-20.10-1. İpoteka və girov kağızlarında blanklı indossamentə yol verilmir."
- 1078-21.7-ci maddənin birinci cümləsindən "ixtiyarlı" sözü çıxarılsın.
- 1078-23.4-cü maddənin ikinci cümləsi çıxarılsın.
- 1078-23.14-cü maddədə "məhkəmə icraçılarının" sözləri "icra məmurlarının" sözləri ilə əvəz edilsin.
- 1078-26.7-ci maddədə "Qiymətli" sözü "Sənədlə qiymətli" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 dekabr 2022-ci il

Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci və 15-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Torpaq Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 8, maddə 478; 2001, № 12, maddə 736; 2002, № 5, maddələr 237, 241; 2003, № 1, maddə 11, № 6, maddə 256, № 8, maddə 423; 2004, № 2, maddə 59, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761; 2006, № 2, maddə 67, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 11, maddə 932; 2007, № 1, maddə 3, № 8, maddə 745; 2008, № 5, maddə 348, № 6, maddə 460, № 8, maddə 707, № 12, maddə 1048; 2009, № 2, maddə 36; 2012, № 6, maddə 497; 2013, № 6, maddə 621; 2015, № 3, maddə 244, № 4, maddə 358, № 10, maddə 1094; 2016, № 1, maddələr 24, 27, № 4, maddə 639; 2017, № 1, maddə 24, № 7, maddə 1301, № 12 (I kitab), maddə 2271; 2018, № 5, maddə 890, № 6, maddələr 1184, 1185; 2019, № 1, maddə 34, № 3, maddə 392, № 6, maddə 987; 2020, № 5, maddələr 512, 522, № 7, maddə 832, № 12 (I kitab), maddə 1423; 2021, № 7, maddə 701, № 8, maddə 894) 65-ci maddəsinin 4-cü hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 noyabr 2022-ci il

"Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında"

Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 646-VIQD nömrəli

Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 25 iyun tarixli

Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsinin

tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il

4 avqust tarixli 176 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 646-VIQD nömrəli Qanununun

qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:

1.1. Azərbaycan Respublikası Torpaq Məcəlləsinin 65-ci maddəsinin 4-cü hissəsində (hər iki halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Məcəllənin 65-ci maddəsinin 4-cü hissəsində (birinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;

1.3. həmin Məcəllənin 65-ci maddəsinin 4-cü hissəsində (ikinci halda) "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 646-VIQD nömrəli Qanununun 19-cü və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1285-IVQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4 (I kitab), maddə 250, № 5, maddə 323; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 8, maddə 420; 2004, № 3, maddə 123, № 5, maddə 318, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761, № 11, maddə 901; 2005, № 2, maddə 61, № 6, maddə 466, № 8, maddələr 684, 692, 693, № 11, maddə 996, № 12, maddə 1085; 2006, № 2, maddə 68, № 3, maddə 225, № 5, maddə 387, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 12, maddə 1005; 2007, № 2, maddə 80, № 6, maddə 560, № 8, maddə 745, № 10, maddə 937, № 11, maddə 1053, № 12, maddələr 1215, 1219; 2008, № 3, maddə 145, № 6, maddə 456, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1049; 2009, № 2, maddə 47, № 5, maddə 295, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 2, maddə 75, № 3, maddə 171, № 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, № 7, maddə 586, № 8, maddə 750, № 12, maddələr 1073, 1102; 2012, № 1, maddə 5, № 5, maddə 403, № 6, maddə 498; 2013, № 1, maddə 15, № 6, maddə 620, № 11, maddə 1280, № 12, maddələr 1469, 1478; 2014, № 2, maddə 96, № 7, maddə 768; 2015, № 3, maddə 254, № 5, maddə 512, № 7, maddə 814, № 10, maddə 1093; 2016, № 1, maddə 26, № 2 (I kitab), maddələr 186, 204, № 3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018; 2017, № 2, maddələr 151, 153, № 4, maddə 524, № 5, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12 (I kitab), maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851, № 11, maddə 2212, № 12 (I kitab), maddələr 2467, 2518, 2526, 2533; 2019, № 1, maddələr 23, 50, № 5, maddələr 806, 812, 814, № 6, maddələr 994, 996, № 7, maddə 1202, № 8, maddə 1369, № 11, maddə 1681, № 12, maddə 1908; 2020, № 5, maddə 515, № 7, maddələr 822, 832, 839, 843, № 12 (I kitab), maddələr 1423, 1435; 2021, № 1, maddə 8, № 4, maddə 307, № 6 (I kitab), maddələr 556, 558, № 7 maddə 711, № 8, maddə 894, № 11, maddə 1206, № 12, maddə 1335; 2022, № 6, maddə 580, № 8, maddələr 824, 828, 833) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 105-1.3-cü maddədə "sahiblərinin" sözü "mülkiyyətçilərinin" sözü ilə əvəz edilsin.

2. 105-1.5-ci maddənin ikinci cümləsində "ləğv edilmişdir" sözləri "dövriyyədən çıxarılmaldır" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 106-1.1-ci maddədə "ləğvi" sözü "dövriyyədən çıxarılması" sözləri ilə əvəz edilsin.

Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 646-VIQD nömrəli Qanununun 19-cü və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1285-IVQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 8, maddə 478; 2001, № 12, maddə 736; 2002, № 5, maddələr 237, 241; 2003, № 1, maddə 11, № 6, maddə 256, № 8, maddə 423; 2004, № 2, maddə 59, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761; 2006, № 2, maddə 67, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 11, maddə 932; 2007, № 1, maddə 3, № 8, maddə 745; 2008, № 5, maddə 348, № 6, maddə 460, № 8, maddə 707, № 12, maddə 1048; 2009, № 2, maddə 36; 2012, № 6, maddə 497; 2013, № 6, maddə 621; 2015, № 3, maddə 244, № 4, maddə 358, № 10, maddə 1094; 2016, № 1, maddələr 24, 27, № 4, maddə 639; 2017, № 1, maddə 24, № 7, maddə 1301, № 12 (I kitab), maddə 2271; 2018, № 5, maddə 890, № 6, maddələr 1184, 1185; 2019, № 1, maddə 34, № 3, maddə 392, № 6, maddə 987; 2020, № 5, maddələr 512, 522, № 7, maddə 832, № 12 (I kitab), maddə 1423; 2021, № 7, maddə 701, № 8, maddə 894) 65-ci maddəsinin 4-cü hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir."

"4. Torpaq sahələrinin döngə nöqtələrinin koordinatlarının müəyyən edilməsi və torpaq sahəsinin planı və ölçüsünün hazırlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğdə xid

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının Registri haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" 1999-cu il 9 dekabr tarixli 226 nömrəli, "Torpaqlardan istifadəyə və onların mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" 2000-ci il 28 noyabr tarixli 421 nömrəli, "Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2001-ci il 9 avqust tarixli 548 nömrəli, "Torpaq icarəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 972 nömrəli və "Müsadirə edilmiş əmlakın bir hissəsinin hüquq mühafizə və digər orqanların maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılmasına yönəldilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi barədə" 2006-cı il 16 oktyabr tarixli 469 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının Registri haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 9 dekabr tarixli 226 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 12, maddə 706; 2001, № 10, maddə 640; 2006, № 5, maddə 409, № 7, maddə 590; 2010, № 7, maddə 610; 2020, № 12 (I kitab), maddə 1477) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 4-cü hissədə "Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi" sözləri "İqtisadiyyat Nazirliyi" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının Registri haqqında Əsasnamə" üzrə:

1.2.1. 6-cı hissədə "Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi" sözləri "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətində (bundan sonra - Dövlət Xidməti)" sözləri ilə, "yerli qurumlarında" sözləri "yerli bölmələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2.2. 8-ci hissədə, 20-ci hissənin birinci abzasında, 24-cü hissənin birinci, ikinci abzaslarında və 25-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi" sözləri "Dövlət Xidməti" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2.3. 16-cı hissənin birinci abzasında, ikinci abzasının birinci və ikinci cümlələrində, üçüncü abzasında "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi" sözləri "Dövlət Xidməti" sözləri ilə, ismin müvafiq hallarında "yerli qurumları" sözləri ismin müvafiq hallarında "yerli bölmələri" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2.4. 19-cü hissənin birinci abzasında "Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi" sözləri "Dövlət Xidməti" sözləri ilə, "yerli qurumlarına" sözləri "yerli bölmələrinə" sözləri ilə əvəz edilsin;

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 28 noyabr tarixli 421 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 11, maddə 797; 2001, № 12, maddə 755; 2006, № 8, maddə 660; 2016, № 2 (II kitab), maddə 244, № 12, maddə 2055) ilə təsdiq edilmiş "Torpaqlardan istifadəyə və onların mühafizəsinə Dövlət nəzarəti haqqında Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 3-cü hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri Dövlət Komitəsi" sözləri "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri Dövlət Xidməti" sözləri ilə əvəz edilsin;

likasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi" sözləri "İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti (bundan sonra - Dövlət Xidməti) və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidməti" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. 4-cü hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin ərazi bölmələri və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin yerli bölmələri" sözləri "Dövlət Xidmətinin yerli bölmələri və Naxçıvan Muxtar Respublikası Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidmətinin yerli qurumları" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.3. 5-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin sədri" sözləri "Dövlət Xidmətinin rəisi" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4. 6-cı hissədə "Komitəsinin sədri" sözləri "Xidmətin rəisi" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5. 7-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi yanında Torpaqların Dövlət İdarəetməsinin Təşkili üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru, onun müavini və aidiyyəti struktur vahidlərinin (şöbələrinin) rəhbərləri və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin aidiyyəti struktur vahidlərinin (şöbələrinin) rəhbərləri" sözləri "Dövlət Xidmətinin və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidmətinin aidiyyəti struktur bölmələri" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6. 8-ci hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yerli qurumlarının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin yerli bölmələrinin" sözləri "Dövlət Xidmətinin yerli bölmələrinin" sözləri ilə, "yerli qurumların (bölmələrinin)" sözləri "yerli bölmələrin (qurumlarının)" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.7. 9-cü hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi" sözləri "Dövlət Xidməti və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidməti" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.8. 10-cü hissədə "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi, onların yerli qurumları və yerli bölmələri" sözləri "Dövlət Xidməti, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidməti və onların yerli bölmələri (qurumları)" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.9. 12-ci hissədə "Dövlət Komitəsi və onun yerli bölmələri" sözləri "Dövlət Xidməti və onun yerli qurumları" sözləri ilə, "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə onun" sözləri "Dövlət Xidmətinə Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. "Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 9 avqust tarixli 548 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 8, maddə 524; 2016, № 2 (II kitab), maddə 251; 2019, № 5, maddə 843) 2-ci hissəsinin dördüncü abzasında "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yerli qurumları" sözləri "Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin yerli bölmələri qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi" sözləri ilə əvəz edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 972 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 10, maddə 577; 2008, № 12, maddə 1063; 2014, № 11, maddə 1421; 2016, № 2 (II kitab), maddə 241) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsi ilə bağlı torpaq müsabiqələrinin və hərəqlərinin keçirilməsi Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 3-cü hissənin dördüncü abzasında "Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən hazırlanır və" sözləri "İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən" sözləri ilə əvəz edilsin;

4.2. 4-cü hissədə "Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi yanında Hərəqlərin Təşkili üzrə Auktsion" sözləri "İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin tabeliyində Hərəqlərin Təşkili" sözləri ilə əvəz edilsin;

4.3. 18-ci hissənin ikinci abzasında "Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Torpaqların Dövlət İdarəetməsinin Təşkili üzrə Dövlət Agentliyi" sözləri "İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti" sözləri ilə əvəz edilsin.

5. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 16 oktyabr tarixli 469 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 10, maddə 848; 2008, № 1, maddə 9; 2009, № 5, maddə 319; 2010, № 2, maddə 80, № 7, maddə 610; 2022, № 8, maddə 845) ilə təsdiq edilmiş "Müsadirə edilmiş əmlakın bir hissəsinin hüquq mühafizə və digər orqanların maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş Qaydaları"nın 3.2.1-ci yarımbəndində "Respublika Auktsion" sözləri "Hərəqlərin Təşkili" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının ştatdankənar (fəxri) konsulu haqqında" Əsasnamə barədə" 1997-ci il 21 aprel tarixli 575 nömrəli, "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun icrası ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" 2000-ci il 23 dekabr tarixli 432 nömrəli, "Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 386 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi ilə əlaqədar bəzi tədbirlər haqqında" 2003-cü il 27 sentyabr tarixli 926 nömrəli fərmanlarında və "2011-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında qiymətli kağızlar bazarının inkişafı" Dövlət Proqramının təsdiq edilməsi haqqında" 2011-ci il 16 may tarixli 1504 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 2 dekabr tarixli 669-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 21 aprel tarixli 575 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 9, maddə 480; 2014, № 9, maddə 1045) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ştatdankənar (fəxri) konsulu haqqında Əsasnamə"nin 5.3-cü bəndinə "əşyaları," sözlündən sonra "sənədli" sözü əlavə edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 23 dekabr tarixli 432 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 12, maddə 844; 2001, № 7, maddə 470, № 10, maddə 640; 2002, № 12, maddə 725; 2003, № 9, maddə 475, № 10, maddələr 569, 585; 2004, № 9, maddə 678; 2005, № 5, maddə 400; 2006, № 7, maddə 590; 2007, № 5, maddə 452, № 6, maddə 599, № 11, maddə 1097; 2008, № 7, maddə 613; 2009, № 3, maddə 163, № 12, maddə 990; 2010, № 6, maddə 498, № 7, maddə 610; 2013, № 10, maddə 1146; 2014, № 5, maddə 477; 2015, № 9, maddə 999; 2016, № 8, maddə 1384; 2019, № 3, maddə 413, № 5, maddə 826, № 6, maddə 1036; 2021, № 1, maddə 41; 2022, № 5, maddə 455; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 28 dekabr tarixli 1933 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş "Açıq tipli səhmdar cə-

miyyətinə çevrilən dövlət müəssisələrinin səhmlərinin əmək kollektivinə güzəştli satışı haqqında Əsasnamə"nin 6.1-ci bəndinin üçüncü abzasında "sahibi" sözü "mülkiyyətçisi" sözü ilə əvəz edilsin.

3. "Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli, 386 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi ilə əlaqədar bəzi tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 27 sentyabr tarixli 926 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 9, maddə 477; 2007, № 5, maddə 452; 2009, № 3 maddə 163) 1-ci hissəsi ləğv edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 may tarixli 1504 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 5, maddə 409; 2014, № 5, maddə 477, № 9, maddə 1027; 2016, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1470, № 10, maddə 1675; 2017, № 8, maddə 1521; 2022, № 8, maddə 913) ilə təsdiq edilmiş "2011-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında qiymətli kağızlar bazarının inkişafı" Dövlət Proqramı'nın 3.2-ci bəndinin beşinci abzasında "mənzil" sözü "daşınmaz əmlak" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2023-cü il

AHIK Avropa Parlamentinin qətnaməsi ilə əlaqədar bəyanat yayıb

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası (AHİK) İcraiyyə Komitəsi Avropa Parlamentinin 2023-cü il 19 yanvar tarixli qətnaməsi ilə əlaqədar bəyanat yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bəyanatda deyilir: "Azərbaycanın gündüzdən inkişafı, iqtisadi qüdrətinin davamlı olaraq yüksəlməsi, regionda lider dövlətə çevrilməsi, beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması, həmçinin 30 illik işğala son qoyaraq bölgənin tərəqqisini hədəfləyən yeni reallıqlar yaratması əsasən nümayiş etdirdikləri qərarlı mövqeləri ilə gündəmə gələn bir sıra dairələri ciddi narahat etməyə başlayıb. Bu səbəbdən onlar hərəkətə keçərək ölkəmizə qarşı böhtan və qərəzli qətnamələrin qəbul olunmasına, sərəmsə bəyanatların verilməsinə çalışsın, tirajladıcıları yalan informasiyalarla Azərbaycanı şərq löyərək gözdən salmağa cəhd edirlər. Belə cəhdləri biz və bütün dünya ictimaiyyəti uzun illər davam etmiş, bu gün isə artıq tarixə qovuşmuş Ermənistan-Azərbaycan münasibəti zamanı görmüşük. Keçmiş Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində yalnız sülh yolu ilə həll edilməsi üçün bütün imkanlara əl atmış Azərbaycan dövləti ikili standartlarla, təzyiqlərə üz-üzə qaldı. Məsələn, Avropa Parlamenti Azərbaycan torpaqlarını işğal edən Ermənistanla qarşı bir dəfə də olsun səsini çıxarmadı, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün tox-

nulmazlığı ilə bağlı BMT-nin qəbul etdiyi 4 qətnaməsinə gözdənmə vurdu. Həmçinin təcavüzkar Ermənistan hər cür maddi-mənəvi dəstək göstərdi.

Avropa Parlamentinin bu il yanvarın 19-da qəbul olunmuş qətnaməsi də ikili standartlar oyununun davamıdır. Belə ki, qurumun sənədində reallıqdan birmənalı şəkildə uzaq, yalnız böhtan xarakterli Azərbaycan əleyhinə bəndlər yer alıb. Yalan üzərində qurulmuş qətnamədə iddia olunur ki, guya Azərbaycan Ermənistanla hərbi təcavüz edib, Laçın yolu "blokada"dadır. Eyni zamanda sənədə acı güllü döyürən məqam isə tamamilə hörmətdən düşmüş və tarixin arxivinə gömülmüş "Madrid prinsipləri"nə istinadlardır.

Biz - AHİK-in İcraiyyə Komitəsi Azərbaycan həmkarlar ittifaqları adından bu qətnaməni birmənalı şəkildə rədd edir, məsuliyyəti siz və ədalətsiz olduğunuz üçün buna qəti şəkildə etirazımızı bildiririk.

Bəyan edirik ki, Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisində təbii sərvətlərimiz qeyri-qanuni istismar edilir və digər ölkələrə daşınır. Həmçinin həmin ərazilərdə ekoloji vəziyyət son dərəcə ağırdır. Bütün təbii sərvətlərin istismarı Azərbaycan qanunvericiliyi əsasında həyata keçirilməlidir. Monitorinq məqsədilə Azərbaycan dövlət qurumlarının nümayəndələrinin və mütəxəssislərinin həmin əraziyə girişinə maneçilik törədilməsi tamamilə qanunən kö-

nardır. Azərbaycan vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri və ekologlar bu səbəbdən Şuşa-Laçın yolunda heç bir siyasi məqsəd daşmayan humanitar əsaslarla etiraz aksiyası keçirirlər. Aksiya ərazisindən hərəkətin sərbəstliyi mətəmədi olaraq təmin edilir. Belə ki, Rusiya sülhməramlılarının humanitar yükləri, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin nümayəndələri, həmin Qarabağda yaşayan ermənilər, o cümlədən uşaqlar və xəstələr ərazidən sərbəst keçə bilərlər. Bir sözlə, Laçın-Xankəndi yolunun bağlanması, təminat avtomobillərinin buraxılmaması ilə bağlı yayılan xəbərlər dezinformasiyadır. Buna görə də avropalı parlamentariləri dəqiqlik olmağa çağırırıq.

Avropa Parlamenti nümayəndələrinin diqqətinə çatdırırıq ki, Azərbaycanın parlaq qələbəsi ilə başa çatan Vətən müharibəsindən sonra Ermənistan tərəfi təcavüzkar siyasətini davam etdirməyə cəhd edərək beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya liderləri arasında imzalanmış üçtərəfli bəyanatları, həmçinin öldü olunduğu digər razılaşmaları kobud şəkildə pozmaqla müxtəlif hərbi təxribatlar törədib. Təcavüzkar dövlətin belə əməllərinə, təbii ki, cavab vermək, təhlükə doğuran legitiim hədəfləri möhv etmək, ərazi bütövlüyünün təhlükəsizliyini qorumaq Azərbaycan dövlətinin suveren hüququdur.

Görünür, Azərbaycanı "qoşun-

xarmağa" çağıran Avropa Parlamenti niyə mina terroru nəticəsində 300-ə qədər Azərbaycan vətəndaşının həlak olmasına görə Ermənistanı itiham etmir, Ermənistan qoşunlarının Azərbaycan ərazilərindən tam şəkildə çıxarılmasına mənasız bəyanat verir, Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvanı birləşdirəcək yolun hələ də açılmamasına göz yumur. Bəs Avropa Parlamenti görmür ki, Azərbaycanın 8 kəndi hələ də işğal altındadır?! Hər qəpətdə də məsələlərə bu cür qərəzli və qeyri-obyektiv yanaşma tərzini ümumilikdə Avropayı gözdən salan məqamlardandır.

O ki qaldı "Madrid prinsipləri"nə, bunu yuxarıda əbəs yerə güllü döyürən məqam adlandırmaq olarsa, anlayaraq "Madrid prinsipləri"ni qayıtmaq mümkün deyildir. Bu vəziyyətə Avropa Parlamentinin tarixə baş vuraraq toz basması "Madrid prinsipləri"ni vərəqləməsi...

Biz Azərbaycan həmkarlar ittifaqları adından Avropa Parlamentinin nümayəndələrini məsələlərə münasibət bildirməklə, mühtüm qərarlar qəbul edərkən ədalətli olmağa, real vəziyyəti nəzərə almağa çağırırıq. Hələ də davam edən ikili standartlardan əl çəksinlər, regionda Azərbaycan sülh və əməkdaşlığa əsaslanan hədəflərini düzgün qiymətləndirsinlər, erməni lobbisinin və erməniopəst qüvvələrinin təsiri altına düşməsinlər".

Qərbi Azərbaycan İcmasının Qadınlar Şurasının ilk iclası keçirilib

Qərbi Azərbaycan icmasının Qadınlar Şurasının ilk iclası keçirilib.

İcmmanın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda Qadınlar Şurasının gələcək fəaliyyətinin əsas istiqamətləri müzakirə edilmiş, "Qayıdış Konsepsiyası" layihəsinin müvafiq istiqamətlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb. İclası giriş sözü ilə açan Qadınlar Şurasının rəhbəri, deputat Mələhət İbrahimqızı şüuranın qarşısında dayanan işlərdən bəhs edib.

M.İbrahimqızı "Qayıdış Konsepsiyası" layihəsi ilə bağlı təkliflərinin sənədləndirilməsi və müzakirə edilməsi barədə iclasın xüsusi önəm daşıdığı vurğulayıb.

Daha sonra tarix elmləri doktoru Dilara Seyidzadə, professor Almaz Bünyadzadə, deputat Səbinə Xasayeva və şüuranın digər üzvləri çıxış edərək konsepsiya layihəsi barədə təkliflərini səsləndirib, şüuranın işi ilə bağlı fəaliyyət istiqamətlərini müzakirə ediblər.

Çıxışlar zamanı ötən əsrdə həyata keçirilən deportasiyaların ağır humanitar nəticələri müzakirə edilmiş və BMT Təhlükəsizlik Şurasının "Qadınlar, sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda qətnamələri ilə irəli sürülən yanaşma və qərarları uyğun olaraq, gəriyö qayıtma, reintegrasiya və reabilitasiya proseslərində qadınların fəal rol oynama-

masının, bu mövzuda müvafiq beynəlxalq tərəfdaşlar ilə əməkdaşlıq yaradılmasının vacibliyi vurğulanmışdır.

İclasda iştirak edən icmanın İdarə Heyətinin sədri, deputat Əziz Ələkbərlili gəriyö qayıtma prosesi müstəvidində qadın hüquqları məsələsinin əhəmiyyətini vurğulayıb və Qadınlar Şurasının işinə uğurlar arzulayıb.

Ərəb dünyası ilə güclənən tərəfdaşlıq

Hər ötən gün beynəlxalq nüfuzu daha da artan Azərbaycan dünyada etibarlı tərəfdaş çevrilib. Beynəlxalq arenada söz sahibi olan Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu xarici siyasət sayəsində Azərbaycan dünyanın əksər ölkələri ilə inkişaf etmiş ikitərəfli əlaqələrə malikdir.

Azərbaycan Prezidentinə olan ehtiramın parlaq nümunəsi

Eləcə də ölkəmizin ərəb dövlətləri ilə qurduğu əlaqələr inkişaf etdirilərək yeni xarakter alıb və sürətli dinamika mərhələsinə qədəm qoyub. Ərəb ölkələri Azərbaycanın həm hörtərəfli inkişafını, həm də beynəlxalq nüfuzunu yüksək qiymətləndirir. Buna Prezident İlham Əliyevin ötən il noyabrın 1-də Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasının paytaxtı Əlcəzair şəhərində Ərəb Dövlətləri Liqasının 31-ci Zirvə toplantısının açılış mərasimində Fəxri qonaq statusunda iştirak etməsi də bariz nümunədir. Həmçinin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidentinin dəvəti ilə Prezident İlham Əliyevin yanvarın 16-da Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin rəsmi açılış mərasimində iştirakı da bu ölkənin təmsalında ərəb dünyasının Azərbaycanı və onun Prezidentinə olan böyük ehtiramının daha bir parlaq nümunəsidir.

Müəssəl dünyası ilə tarixən mövcd olmuş əlaqələr müasir dövrdə də Azərbaycanla ərəb ölkələri arasında münasibətlərin inkişafına müsbət təkan verib. Hazırda ölkəmizin Səudiyyə Ərəbistanı, İraq, Qətər, İordaniya, Misir və digər ərəb dövlətləri ilə siyasi münasibətləri, müxtəlif sahələrdə yüksək qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələri var.

Bir nüansa xüsusi diqqət çəkək ki, Azərbaycanın torpaqlarını işğal etməsinə görə Səudiyyə Ərəbistanı Ermənistanla diplomatik münasibətlər qurmayıb.

Ümumiyyətlə, ərəb dövlətləri Azərbaycanın haqq işinə dəstək verib, beynəlxalq platformalardakı milli mübarizəmizdə bizimlə həmrəy olduğunu hər zaman nümayiş etdirib. "Biz Ərəb Dövlətləri Liqasının üzv dövlətlərdən olan qardaşlarımızdan yəno həmrəylik görürük, beynəlxalq təsisatlarda dəstək görürük və buna görə çox minnətdarıq", - deyərək Ərəb Dövlətləri Liqasının 31-ci Zirvə toplantısında çıxışında Prezident İlham Əliyev bildirmişdi. Eyni zamanda İlham Əliyev qeyd etmişdi ki, "Ərəb Dövlətləri Liqasına qardaş ölkə Azərbaycanın Prezidenti, Qoşulmama Hərəkatının Sədri olaraq

mən sizi bir daha əmin etmək istəyirəm ki, biz həmrəyliyimizi, birliyimizi daha da möhkəmləndirmək üçün ölimizdən gələni edəcəyik".

Azərbaycan 2006-cı ildən Ərəb Dövlətləri Liqasının müşahidəçi statusunda üzvüdür. Hazırda liqa yeddi ölkə ilə, o cümlədən Azərbaycanla imzalanmış Anlaşma memorandumu əsasında əməkdaşlıq edir. Anlaşma memorandumu 2005-ci ildə imzalanıb. 2014-cü ildə isə Ər-Riyadda Ərəb Dövlətləri Liqası, Orta Asiya və Azərbaycan Respublikası arasında Əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb. Onu da qeyd edək ki, Ərəb Dövlətləri Liqasının üzvləri həmçinin Azərbaycanın hazırda sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatında təmsil olunurlar. Azərbaycan bu təşkilat çərçivəsində də ərəb dövlətləri ilə geniş əməkdaşlıq imkanlarına malikdir. Qarşıda isə ölkəmizlə Ərəb Dövlətləri Liqasının əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi hədəflənir.

BƏƏ ilə yeni əməkdaşlıq imkanları

Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) də Azərbaycanın yüksək əməkdaşlıq münasibətləri qurduğu ərəb dövlətlərindəndir. 1991-ci il dekabrın 26-da Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan BƏƏ ilə ölkəmiz arasında 1992-ci il sentyabrın 1-də diplomatik əlaqələr qurulub. Eyni zamanda iqtisadi, ticari əlaqələrə start verilib.

BƏƏ hər zaman Azərbaycanın sülhərazilərinin bütövlüyünü dəstəkləyib. Yeri gəlmişkən, ötən il dekabrın 20-21-də Frans və Ermənistan Laçın yolundakı vəziyyətə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının (TS) iclasını çağırılmasını istədikləri və bu qlobal ali qurum ermənilərin müraciəti və Fransanın istəyi ilə iclas keçirdi. Laçın-Xankəndi yolundakı vəziyyəti "humanitar fəlakət" kimi təqdim edən ermənipərəst mətn hazırlansa da, bu, müzakirələr zamanı içərisində Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin də olduğu və ölkəmizin haqlı mövqeyini dəstəkləyən ölkələrdən rədd edildi, nəticədə qərəzli qətnamə qəbul edilmədi.

Birləşmiş Ərəb Əmirliyi ilə Azərbaycan arasında hazırda ikitərəfli münasibətlər olduqca yüksək səviyyədədir. Ölkələrimiz siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq edir, eyni zamanda ticarət əlaqələri və turizm sahəsində də böyük işlər görülmür.

İki ölkə arasında yeni əməkdaşlıq imkanlarına yol açan daha bir uğurlu iş isə bərpaolunan enerji istehsalı sahəsində əməkdaşlığa başlanılmasıdır. Ötən il

Azərbaycanda təməli qoyulmuş "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasını da bu ölkənin "Masdar" şirkəti inşa edir. Sözügedən stansiyanın təmələlənmə mərasimində çıxışı zamanı Prezident İlham Əliyev vurğulamışdı ki, "Masdar" şirkəti bizim üçün dost ölkəni - Birləşmiş Ərəb Əmirliklərini təmsil edir. "...Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin böyük inkişafı var. Şadam ki, bərpaolunan enerji istehsalı sahəsində də əməkdaşlığa bu gün start verilir", - deyərək BƏƏ başçısı bildirmişdi.

Bu il yanvarın 16-da Prezident İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işğar səfəri çərçivəsində Əbu-Dabi şəhərində Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) ilə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti arasında Azərbaycan Respublikasında 2 Qvt gücündə Dənizdə Külək və Hidrogen Layihələrinin işlənməsinə dair Birgə işlənmə sazişi, həmçinin 1 Qvt gücündə Günəş Fotovoltaik və 1 Qvt gücündə Quruda Külək Layihələrinin işlənməsinə dair Birgə işlənmə sazişi imzalanıb.

Sözügedən saziş Azərbaycanla Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında kiçik hərtərəfli əməkdaşlığın inkişafına daha bir töhfədir.

Ölkəmizin dünya

miqyasında artan nüfuzu

Azərbaycanın Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinə dəvət olunması ölkəmizin ərəb dövlətləri arasındakı nüfuzuna, eyni zamanda qlobal tərəfdaşlıqdakı etibarlılıq ünvanına dəlalət edir. Çünki sözügedən təşkilat dünyanın dayanıqlı inkişafının sürətləndirilməsini hədəfləyən beynəlxalq platformadır. Dayanıqlılıq Həftəsi bu məqsəddə çatmaq üçün öz proqramını üç prinsip - qlobal əməkdaşlıq və liderlik, iqtisadi inkişaf və texnologiya, eləcə də innovasiya üzrə həyata keçirir.

2008-ci ildə təsis olunan Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsi planetimizin gələcəyində payı olan dövlət və hökumət başçıları, siyasətçiləri, sənaye liderlərini, sərəmayəçiləri, iş adamlarını və gəncləri aktual məsələlərin müzakirəsi üçün bir araya gətirir.

Azərbaycanın bu mötəbər beynəlxalq tədbirə dəvət olunması Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan uğurlu beynəlxalq siyasət sayəsində ölkəmizin beynəlxalq platformalarda özünəməxsus mühüm rolunu və yerini olduğunu bir daha öyən şəkildə göstərir.

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan XİN Ermənistanın XİN başçısının ölkəmizə qarşı iddialarına cavab verib

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Ayxan Hacızadə yanvarın 20-də Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın "Armenpress" xəbər agentliyinə müsahibəsi zamanı səsəndirdiyi fikirlərlə bağlı medianın sualını cavablandırıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın sözügedən müsahibə zamanı Azərbaycana qarşı iddiaları tamamilə əsassız və qəbul edilməz olduğunu bildirən Ayxan Hacızadə deyib: "Cenevrə və Vaşinqton görüşlərinin davamı olan və Azərbaycan tərəfi ilə Moskvada keçirilməsi nəzərdə tutulan üçüncü görüşdə iştirakdan imtina etmiş və bununla prosesi pozmuş Ermənistan xarici işlər nazirinin danışıqları dayandırdığı barədə iddiaları riyakardır.

İndiyə qədər bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində Azərbaycanın təkliflərinə, o cümlədən bütün kommunikasiyaların açılmasına, delimitasiya prosesinin irəlilədirilməsinə, sülh sazişinin qısa müddətdə imzalanmasına bütün vasitələrlə maneə yaranan, eləcə də Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı təxribatlarını davam etdirən Ermənistan tərəfinin məqsədinin bölgədə sülh və təhlükəsizlik olduğunu iddia etməsi absurdur.

Ermənistan xarici işlər nazirinin müsahibə zamanı "Dağlıq Qarabağ hakimiyyəti" kimi ifadələr səsləndirməsi, bu ölkənin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, habelə Praqa və Soçi razılaşmalarına zidd olaraq Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından hələ də əl çəkmədiyini nümayiş etdirir. Bununla yanaşı, Azərbaycanın suveren ərazisi olan Laçın yolunun fəaliyyətinə müdaxilə etməsi Ermənistanın 30 il ərzində həyata keçirdiyi işğalçılıq siyasətini hələ də unutmadığını göstərir. Halbuki Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Qarabağın bütün dünya tərəfindən Azərbaycan ərazisi kimi tanındığını dəfələrlə bəyan edib.

Azərbaycanın Ermənistanın təkliflərinə hələ də cavab vermədiyinə dair fikirlər səsləndirmək və beynəlxalq ictimaiyyət arasında çəşnliq yaratmaq əvəzinə, Ermənistan naziri gərək sülh sazişinin hazırlanması üzrə ilk təklifin kimdən gəldiyi, baza prinsiplərinin ilk olaraq kim tərəfindən verildiyi, sülh sazişinin elementləri üzrə ilk layihəni Cenevrə görüşündə kimin təqdim etdiyi, eləcə də hər bir layihəyə Azərbaycan və Ermənistanın hansı müddət ərzində rəy bildirdiyi məsələlərinə aydınlıq gətirirdi. Ötən ilin dekabr ayında, Ermənistanın sülh sazişi üzrə son təkliflərini verən kimi məhz bu təkliflərlə sonadı dərhal imzalamğa hazır olduğunu bildirməsi bu ölkənin saziş üzrə danışıqlar prosesi-nə ciddi yanaşmadığını nümayiş etdirir. Ermənistan tərəfi proses üzrə manipulyasiya əvəzinə görüşə hazır olub-olmadığını bəyan etməlidir. Bir daha vurğulamaq istərdik ki, Azərbaycan tərəfi sülh sazişi üzrə danışıqların qısa müddət ərzində keçirilməsini tələfdir və buna hər zaman hazırdır.

Bununla yanaşı, Tbilisidə Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında planlaşdırılan görüşün bütün səylərlə necə mənəcəlik tədrədiyi, Azərbaycanın konstruktivlik göstərərək belə bir mümkün görüşün

qoyulmuş əsas iddialara cavab olaraq bir daha xatırladıq ki, üçtərəfli Bəyanatın 6-cı bəndinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Laçın dəhlizi üzrə hər iki istiqamətdə vətəndaşların, neqliyyat vasitələrinin və yüklərin hərəkətinə təhlükəsizlik zəmanəti verir. Təhlükəsizlik zəmanəti, həmçinin Laçın yolundan sui-istifadənin qarşısının alınmasını ehtiva edir. Ermənistanın, Laçın yolundan sui-istifadənin qarşısını almaq əvəzinə, üçtərəfli Bəyanata zidd olaraq Laçın yolundan istifadə etməklə yeni istehsal edilmiş minaları Azərbaycana gətirməsi, Ermənistanın rəhbər şəxsləri tərəfindən də təsdiq edilmişdir. Azərbaycan ərazisindən hələ də çıxarılmayan erməni qüvvələrinin təhizatını və rotasiyasını davam etdirməsi, Azərbaycan ərazisində qanunsuz çıxarılan təbii sərvətlərin Ermənistanın nəqlini təşkil etməsi faktları bir daha sübut edir ki, Ermənistan öhdəliklərinin icrasında maraqlı deyil, Azərbaycanı qarşı işğalçılıq siyasətini və beynəlxalq hüquqazidd əməllərini hələ də davam etdirir.

Övvəl Laçın yolunun bağlı olduğunu, erməni sakinlərin humanitar dəstək almadığını iddia edən nazirin, sonradan Laçın yolundan istifadə etməklə Ermənistanın qaydan yeniyetmə uşaqların görüntülərini kameraya çəkilməsinin qarşı tərəfə hədə-qorxu əməli kimi qiymətləndirməsi, ümumiyyətlə, qeyri-sağlam təxəyyülün məhsuludur. Azərbaycan tərəfinə dəstək və yardım üçün müraciət edən erməni sakinlərlə necə müsbət rəftar edildiyi Ermənistan tərəfinə yaxşı məlumdur.

Bölgədə "böhran" yarandıqı iddiası, BMT-nin, ATƏT və digər beynəlxalq aktorların humanitar müdaxiləsinə çağırış ilə bağlı qeyd edək ki, ərazilərimizi 30 il ərzində işğal altında saxlayan və BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsini yerinə yetirməyən Ermənistanın beynəlxalq təşkilatların müdaxiləsinə çağırış etməsi absurdur. Humanitar vəziyyətə gəldikdə, özlərini erməni sakinlərin liderləri kimi təqdim edən şəxslərin təzyiqlə Azərbaycan tərəfindən dəstəkdən və Laçın yolundan istifadədən çəkinən erməni sakinlərin Rusiya sülhməramlı kontingenti və Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi vasitəsilə gün ərzində 10-larla neqliyyat vasitəsi tərəfindən daşınan məhsullarla ehtiyaclarının qarşılınmasını sübut edən faktların danılması qeyri-mümkündür. Bütün bunlar, erməni sakinlərin yaşadığı ərazinin blokada olmadığını sübut edir.

Ermənistan tərəfindən 2021-ci ildə istehsal olunmuş minaların Laçın yolundan daşınaraq ərazilərimizdə yerləşdirilməsinin müsahibə zamanı danılması və guya onların Azərbaycan tərəfindən Ermənistan ərazisindən çıxarılaraq ölkəmizə gətirildiyi arqumentləri elementar hərbi biliklərə və məntiqə sığır. Azərbaycan tərəfi 2021-ci il Ermənistan istehsal minalarının mövcud olduğu əraziləri və belə minaların çoxlu sayda nümunələrini Azərbaycan ərazisində müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanına, Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzinin Türkiyə və Rusiya kontingentlərinin rəhbərlərinə, eləcə də Azərbaycan ərazisində akkreditə olunmuş xarici ölkələrin hərbi ataşeləri və jurnalistlərə nümayiş etdirilib. Bu minalara hərbiçilər və mütəxəssislər baxış keçirib. Bu faktların danılması qeyri-mümkündür. Son onilliklər ərzində Ermənistan tərəfindən minaların istehsal və ixrac edilmədiyi barədə bəyanatların və aidiyyəti beynəlxalq platformalarda Ermənistanın hesabatlarında bu barədə iddiaların yalnız yalandan ibarət olduğu məlumdur. Məsələn, Ermənistanın ATƏT yanında Daimi Nümayəndəliyi hələ 2022-ci il oktyabrın 5-də ATƏT-in Təhlükəsizlik üzrə Əməkdaşlıq Forumunda çıxışı zamanı Ermənistanın mina istehsal olunmadığını bəyan etmişdi. İndi isə Ermənistan xarici işlər naziri növbəti Ermənistan 2021-ci ildə mina istehsal edildiyini, eyni zamanda əvvəlki təkziblərə baxmayaraq, Azərbaycanın ərazilərində aşkarlanmış sözügedən minaların Ermənistan istehsalı olduğunu təsdiqləyir. Qeyd edilənlərlə yanaşı, müsahibədə Ermənistan tərəfinin yalnız Ermənistan Respublikası ərazisində minalar basdırıldığı barədə iddiaları da riyakardır. Ermənistan işğal dövründə minlərlə kvadratkilometr Azərbaycan ərazilərini minalandırmışdır. Həyata keçirib, hazırda mina təhdidini davam etdirir və yalnız 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra davam edən mina partlamaları nəticəsində 282 nəfər azərbaycanlı mina qurbanı olub.

Kommunikasiyaların açılması barədə Ermənistan xarici işlər nazirinin iddialarına gəldikdə bir daha xatırlatmaq istərdik ki, məhz hansı tərəfin kommunikasiya xətlərinin açılmasına maneə törətdiyi və bu istiqamətdə razılaşmalardan boyun qaçırdığı beynəlxalq ictimaiyyətə yaxşı məlumdur. Azərbaycan tərəfi məhz üçtərəfli müddəanın 9-cu bəndinə uyğun olaraq, "vətəndaşların, neqliyyat vasitələrinin və yüklərin hər iki istiqamətdə maneəsiz hərəkətinin təşkilinə məqsədilə Azərbaycan Respublikasının qərb rayonları və Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında neqliyyat əlaqəsinin yaradılmasını" tələb edir. Ermənistan üçtərəfli Bəyanatla öz ərazisindən maneəsiz hərəkətin təmin edilməsinə və delayısı yolla bütün maneələrin aradan qaldırılmasına razılıq verib və bu öhdəliyinə əməl etməlidir. 30 ilə yaxın bir müddətdə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış suveren ərazilərini işğal altında saxlayan, bununla özünü bütün neqliyyat layihələrindən təcrid edən Ermənistanın guya "Şərq-Qərb", "Cənub-Şimal" neqliyyat yollarını təşviq etdiyi iddiası isə yalnız təəccüb doğurur.

Öz öhdəliklərindən boyun qaçırmayan Ermənistan xarici işlər nazirine bir daha xatırladıq ki, sadalanan destruktiv fəaliyyət və bəyanatlar bölgədə sülhün bərpasına xidmət etməklə yanaşı, ilk növbədə Ermənistanın öleyhinədir".

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Zəngilan ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb

Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Vahid Hacıyev Zəngilan rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Masazır qəsəbəsində Zəngilan şəhərində yerləşən Zəngilan Rayon İcra Hakimiyyətində baş tutmuş görüşdə icra başçısı Ramiz Həsənov, Zəngilan rayonu ziyalıları, ağsaq-

qallar və geniş ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Mütəmadi olaraq Zəngilan ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşən Prezidentin xüsusi nümayəndəsi ölkə başçısının Zəngilana son səfərindən, Prezident İlham Əliyevin ona verdiyi tapşırıqlardan danışıb. Əhalinin ardıcıl şəkildə köçürülməsi üçün hazırda Zəngilanda görülən bərpa-quruculuq işləri, planlaşdırılan layihələr haqqında geniş məlumat verən Vahid Hacıyev həmçinin Zəngilanın dayanıqlı inkişafı

üçün müəyyən olunmuş prioritet istiqamətlərdən də danışıb.

Çıxış edən Zəngilan rayon ziyalıları, ilk növbədə onlara göstərilən xüsusi diqqət və qayğıya görə dövlət başçısı İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkürlərini bildiriblər. Onlar həmçinin Zəngilan rayonunun bərpası və yenidən qurulması, tez bir zamanda öz doğma atababa torpaqlarına qayıtlmaları üçün əllərindən gələni köməkliyi göstərməyə hazır olduqlarını vurğulayıblar.

Azərbaycana əməkdaşlıq təklifləri artır

Prezident İlham Əliyevin Davos Forumu çərçivəsindəki görüşləri bunu təsdiqləyir

Yanvarın 16-20-də İsveçrənin Davos şəhərində 53-cü Dünya İqtisadi Forumu keçirildi. Budəfəki forumda global məsələlər - iqlim dəyişiklikləri, iqtisadi çağırışlar, ərzaq qıtlığı probleminə qarşı mübarizə kimi mövzular müzakirə olundu. Prezident İlham Əliyevin forum çərçivəsində görüşləri, eyni zamanda "Avrasiya Orta dəhlizi: Yoldan magistrala" mövzusunda panel iclasında global çağırışlara əsaslanan çıxışı maraqla qarşılandı. Bununla bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik.

Azərbaycanın imkanları böyük maraq doğurur

Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəzadə qəzetimizə açıqlamasında dedi ki, Davos Forumu dünyanın mötəbər tədbirlərindən hesab olunur və onilliklərdir keçirilən bu toplantı çərçivəsində dövlət başçılarının, tanınmış şirkətlərin rəhbərlərinin, eyni zamanda dünyada nüfuz sahibi olan şəxslərin qeyri-rəsmi formatda görüşləri təşkil olunur. Forumda həm dünya problemləri, həm də ikitərəfli münasibətlər müzakirə edilir.

Deputat qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev 15-ci dəfədir Davos Forumunda iştirak edir. Dövlət başçısının Davosda hər səfəri vacib görüşlərlə yadda qalır. Bu forumda da Prezident İlham Əliyev dövlət və hökumət başçıları, onlarca beynəlxalq təşkilatın nümayəndələri, iri transmilli şirkətlərin rəhbərləri ilə görüşlər keçirib. "Bu görüşlərdə Azərbaycanın təqdimatı keçirilib. Ölkəmiz və digər dövlətlər arasında əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib. Tanınmış şirkətlərin ölkəmizə investisiya yatırması üçün layihələrdən danışılıb", - deyər A.Mirzəzadə bildirib.

Azərbaycanın öz inkişafı ilə dünyada tanındığını deyən deputat vurğulayıb ki, respublikamız regionda, həmçinin neqliyyat-logistika mərkəzi kimi dünyada da nüfuz qazanmağa başlayıb. Ölkəmizin Avropa məkanının enerji təhlükəsizliyinin təminatında iştirakı böyük rəğbət doğurur və buna Avropa ölkələri tərəfindən yüksək siyasi qiymət verilir.

"Azərbaycanın ənənəvi, son vaxtlar isə "yaşıl enerji" ölkəsi kimi möhkəmlənməsi göz qabağındadır: "İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə "yaşıl layihə"lərin həyata keçirilməsi bu istiqamətdə mühüm yer tutur. Digər ölkələrin, xarici şirkətlərin işğaldan azad edilən ərazilərdə iştirakı məsələsi də ciddi müzakirə olunur, maraqlı təkliflər var. Azərbaycan ikitərəfli əməkdaşlıqla bağlı təkliflərini qarşı tərəflərin diqqətinə çatdırır. Bu görüşlər Azərbaycanın marağındadır".

Aydın Mirzəzadə qeyd edib ki, regionda sülhün, sabitliyin təmin olunmasında böyük rol oynayan ölkəmiz bu görüşlərdə Ermənistanın Azərbaycanla qarşı işğalçı siyasəti, bu işğalın fəsadları barəsində də beynəlxalq ictimaiyyəti məlumatlandırır: "Ermənistanın sülh müqaviləsi imzalamadan imtina etməsi faktı da görüş iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb. Bu görüşlər region, Azərbaycan, ölkəmizin qarşılaşdığı məsələlər barəsində dünyada düzgün təsvir yaradır. Cənab Prezidentin şəxsi nüfuzu xüsusilə böyük rol oynayır. Onun həm bacarıqlı dövlət başçısı, həm də uğurlu diplomatiya yürüdən lider kimi nüfuzu durmadan artır. Məhz dövlət başçısının siyasi nüfuzuna görə Azərbaycanla əməkdaşlıq təklifləri gündən-gündə artırmaqdadır. Hesab edirik ki, Azərbaycanın maraqlarını yüksək səviyyədə qoruyan Prezident İlham Əliyevin Davos Forumundakı görüşləri ölkəmizə böyük fayda gətirəcək".

Görüşlərdə perspektivdə duran məsələlər müəyyənləşdirildi

Milli Məclisin deputatı Sahib Aliyev qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin Davos Forumunda iştirakı bir çox baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Birincisi, dünya siyasi və biznes elitasının toplaşdığı forumda Azərbaycan özünün potensialını sərgiləyə bilir ki, bu da gələcəkdə ölkəmizə investisiyaların cəlb baxımından çox önəmlidir. İkincisi, burada global müstəvidə baş verənlərə bağlı informasiyaları əldə etmək mümkündür ki, bu da dövlətin bəzi global çağırışlara hazır olması və daha dəqiq siyasət yürütməsi baxımından az önəm daşıyır. Digər tərəfdən ölkə Prezidentinin keçirdiyi görüşlər həm keçmiş əməkdaşlığın dəqiq qiymətləndirilməsi, həm də perspektivdə görülməsi işlər baxımından vacibdir.

Deputat deyib ki, budəfəki Davos Forumu çərçivəsində keçirilən ikitərəfli görüşlər çox mühüm addımların atılacağı göstərir: "Əslində, dövlət başçısının ke-

çirdiyi ikitərəfli görüşlər yaxın perspektivdə Azərbaycanla hansı sahələrə investisiya qoyulacağını və daha çox harada quruculuq proseslərinin həyata keçiriləcəyini müəyyən etməyə imkan verir. Prezident 17 ikitərəfli görüş keçirdi ki, onlardan 4-ü dövlət başçıları, 2-si beynəlxalq qurumların təmsilçiləri, digərləri isə dünyada böyük rol oynayan transmilli şirkətlərin rəhbərləri ilə idi".

Sahib Aliyev bildirib ki, diqqətçəkən görüşlərdən biri Niderlandın iki şirkətinin rəhbərləri ilə oldu. Onun sözlərinə görə, bunlardan biri gəmi istehsalı üzrə, digəri isə Azərbaycanın 11-dən artıq şəhərinin işıqlandırılmasında, ümumiyyətlə, enerjiyə qənaət məsələsində mühüm rol oynayan şirkətdir. Azərbaycanla yanaşmada qərəzli davranışları ilə yadda qalan Niderlandın bu cür global şirkətləri ilə əməkdaşlıq imkan verir ki, bu ölkənin siyasi elitası hər hansı dövlətin təsiri altında bizim öleyhimizə müəyyən addımlar atanda bunun öz milli maraqlarına nə dərəcədə təsir edib-etməyəcəyini də düşünsün.

Deputat vurğulayıb ki, Prezidentin Hindistan şirkəti ilə Davosdakı görüşü də diqqət çəkib, çünki bu görüş gələcək üçün əhəmiyyət daşıyır: "Dövlət başçısının Davosda transmilli şirkətlərlə görüşləri göstərir ki, hazırda Azərbaycanın gündəliyində duran ən önəmli məsələ informasiya kommunikasiya texnologiyaları sahəsində irəliləyiş əldə etmək və "yaşıl enerji" istehsalında, enerjinin qənaətli istifadəsində, Orta dəhlizin reallaşmasında böyük uğurlar əldə etmək və bu sahələrə investisiya cəlb etməkdir.

Ümumiyyətlə, Prezidentin Davos Forumunda iştirakı göstərir ki, Azərbaycan dünyada böyük oyunçulardan birinə çevrilir. Ölkəmizin Orta dəhlizdə oynayacağı və Qərbin enerji təhlükəsizliyindəki rolunun yüksək qiymətləndirildiyi və diqqət mərkəzində olduğu açıq-aydın hiss olunur. Gəldiyim notisə budur ki, Avropa Orta dəhlizin maliyyələşməsində maraqlıdır".

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Avropa Parlamenti beynəlxalq hüququn normalarını tapdaladı

Avropa Parlamenti Laçın yolu ətrafında yaranmış vəziyyətə bağlı yerdəki reallıqları əks etdirməyən bədnam qətnamə qəbul edib. Erməni separatçıların mövqeyini müdafiə edən həmin sənəddə Rusiya sülhməramlı kontingentinin bölgədəki fəaliyyəti tənqid olunaraq onun, əslində, mövcud olmayan ATƏT-in sülhməramlı qüvvələri ilə əvəzlənməsinin vacibliyi vurğulanıb. Qarabağın dağlıq hissəsinin guya blokadaya alınmasının humanitar nəticələrindən bəhs edən belə riyakar qətnamənin qəbul edilməsi bir daha sübut edir ki, sənədin müəllifləri ikitərəfli standartlardan əl çəkə bilmirlər. Lakin Avropa Parlamentinin bu qətnaməsi ölkəmizin qanunı hədəflərinə çatmasna heç bir əngəl törətdə bilməz.

Həmçinin Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin və Avropa İttifaqı-Azərbaycan parlament əməkdaşlığı komitəsinin Azərbaycanla olan üzvləri Avropa Parlamentinin qətnaməsinə etiraz bəyanatı yayıb, bölgədə "humanitar fəlakət" yaradılmasında barədə iddiaların tamamilə əsassız olduğunu bildirdilər. Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik.

Bu qətnamə separatizm meyillərini artırır

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov deyib ki, Avropa Parlamenti yanvarın 18-də qəbul etdiyi bədnam qətnaməsi ilə həqiqətə təhribət və qərəzli olduğunu bir daha təsdiqlədi: "Avropa Parlamenti sənədlərini ilə əsl "missiyasını" uğurla icra etdi və Azərbaycanla haqlı mövqeyi dəstəkləmək əvəzinə Ermənistanla "dayaq oldu". Əlbəttə ki, Laçın yolunda hər hansı blokadadan söhbət belə gedə bilməz, həmin yoldan humanitar məqsədlə yüklər rahat şəkildə Xankəndiyə daşınır, aksiya iştirakçıları tərəfindən buna heç bir maneə törədilmir. Azərbaycanın məqsədi ermənilərin suveren ərazilərimizdə törətdiyi qeyri-qanuni istismarın qarşısını almaq və faydalı qazıntı yataqlarında monitorinq keçirilməsinə nail olmaqdır. Təəssüf ki, Azərbaycanın döfələrlə bu barədə bəyanatlar verməsinə və həqiqətəli olduğu kimi təqdim etməsinə baxmayaraq, Avropa Parlamenti qərəzli mövqeyini davam etdirir".

Deputat bildirib ki, Ermənistan qeyri-konstruktiv davranışlar sərgiləməyə, onun bu davranışlarına "dur!" deyənlər tapılmır: "Bu gün Azərbaycan haqlı mövqeyini müdafiə etmək üçün dinc aksiya keçirdiyinə görə reallıqdan kənar, bəhtən xarakterli qətnamələr qəbul edirlər. Bu kimi addımlar prosesin normal məcrada inkişafına mane olur, sülh və əmin-amanlığın bərpasına əngəl törədir və Ermənistanın yeni əsassız iddiaları ilə ortaya çıxmasına şərait yaradır. Azərbaycanı "qoşunlarını Ermənistan ərazisindən çıxarmağa" çağıran Avropa Parlamenti Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə bağlı mövqeyi bildirmir. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistan hələ də öz tərtiblərini bizim 8 kəndimizdən çıxarmır. Bütün bunlar sübut edir ki, Avropa Parlamenti ikitərəfli standartları davam etdirir və bölgədə separatizm meyli gücləndirir.

Avropa Parlamenti bəyanat və tövsiyə vermək haqqını itirir

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov qeyd edib ki, Avropanın müasir siyasi tarixində korruptsiya ittihamlarının yol tapdığı və təsdiqləndiyi təşkilat olan Avropa Parlamenti hər hansı məsələ ilə bağlı ümumiləşmiş fikir söyləməyə, bəyanat və tövsiyə vermək haqqını itirir: "Korruptsiyalı lobbilər təşkilatına çevrilməsi Avropa Parlamentinin hər zaman qərəzli olması şübhəsini artırır. Onun 2023-cü il yanvarın 19-da xüsusi prosedür qaydasında qəbul etdiyi qətnamə də eyni qo-

bildirir, humanitar məqsədlərə xidmət etmir, qeyri-objektiv və ədalətsiz, heç bir araşdırmaya əsaslanmayan məqsədlə məzmunu malikdir. Bu qətnamə qətiyyətlə qəbul deyil. Bu monada Milli Məclisin və Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin məsələyə dair kəskin mövqeyi yüksək qiymətləndirilməli, beynəlxalq hüquq prinsiplərindən haqlı və tutarlı hesab edilməlidir".

Deputatın sözlərinə görə, həmin sənədin radikal məzmunu beynəlxalq hüququn 10 ümumtanınmış prinsipindən ən azı 3-nə ziddir: "Qətnamədə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisi olan Qarabağın dağlıq hissəsinin guya "blokadaya alınması"nın ifadə edilməsi beynəlxalq hüququn "dövlətlərin ərazi bütövlüyü" və "dövlət sərhədlərinin toxunmazlığı" prinsiplərini kobud surətdə pozur. Digər tərəfdən, Azərbaycan 44 günlük müharibədən sonra sərhəd bütövlüyünü təmin edib. Prezident İlham Əliyevin də dedi-yi kimi, Rusiya sülhməramlılarının müvafəqətə nəzarət zonasında baş verənlər, oradakı ermənişilli vətəndaşlarla iş bizim daxili məsələmiz olduğu üçün Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi sənəd həm də beynəlxalq hüququn "dövlətlərin daxili məsələlərinə qarışmamaq" prinsipinə ziddir. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan 30 min erməni yaşayır və ermənişilli vətəndaşlara qarşı hər hansı ayrı-seçkilik müşahidə olunmur".

B.Məhərrəmov deyib ki, qətnamə Qarabağ iqtisadi rayonunun dağlıq hissəsinin guya blokadaya alınmasının humanitar nəticələrindən bəhs edirsə, humanitar problemlərə bağlı Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) rəyi nəzərə alınmalı, habelə ərazidə blokada olub-olmaması, mülkiyyət və sənədlərin dağılmasında maneə yaradılıb-yaradılmaması ilə bağlı bu təşkilatın fikirləri öyrənilməli idi. Bu rəy olmadan BQXK-nin mandatına aid məsələlərə dair bəyanatlar vermək siyasi cəhətdən etik deyil. Görünür, korruptsiya maraqları və Fransanın Avropa Parlamentində maneə imkanları təşkilatı hətta ilkin şərtləri belə görməzdən gəlməyə vadar edir.

"Avropa Parlamenti vətəndaşlarımızın Azərbaycan Konstitusiyası və 1950-ci il Avropa Konvensiyası, 1966-cı il Mülkiyyət və siyasi hüquqlar haqqında Pakt başda olmaqla, 10-dan çox beynəlxalq sənədlə təsbit olunmuş azadlıq, sərbəst toplaşmaq, ətraf mühitin əsl vəziyyətinə dair məlumat almaq kimi hüquqlarını tanımaqla, əslində, insan hüquqlarına olan hörmətsiz münasibətini ifadə edir. Deməli, bu təşkilat üçün humanitar məqsədlər və insan hüquqları yox, konkret "maraqlar" önəmlidir. Ona görə də, möhtərəm Prezidentimizdə də dedi-yi kimi, Avropa Parlamentinin bu cür sənədlərinin bizim üçün heç bir dəyəri yoxdur, sadəcə kağız parçasıdır. Bu qətnamə tarixdə diplomatik müstəvidə ard-arda möğlubüyyətə düşər olan Fransa Prezidentinin "inciklik" kompleksinin növbəti rəzaləti və beynəlxalq parlamentarizmin adına ləkə kimi qalacaqdır", - deyər deputat bildirib.

Nəzir QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Riyakarlığın və saxtakarlığın növbəti nümunəsi

Avropa Parlamenti təxribatçılığı ilə sülhün əldə olunmasına qarşı çıxır

Yanvarın 18-də Avropa Parlamenti (AP) Azərbaycana qarşı növbəti riyakar addım atıb. Erməni lobbisinin və təəssübkeşlərinin əlində alətə çevrilmiş bu qurumun qəbul etdiyi qətnamədə Laçın yolunun guya "blokada" da olması kimi sarsənm iddialarla yanaşı, artıq tarixin zibilliyində itib-batmış "Madrid prinsipləri" nə də istinadlar edilib.

Korruptsiyalı qurum

Öncə onu qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Yunanıstandan olan vitse-prezidenti Eva Kailinin adının milyonlarla dollarlıq korruptsiya skandalı ilə gündəmə gələn AP irqçi, islamofob, Azərbaycanofob, türkofob mövqeyi və ikitərəfli standartları ilə tanınır. Müxtəlif siyasi mərkəzlərin aləti rolunu oynayan bu qurum ayrı-ayrı vaxtlarda, o cümlədən insan haqları və demokratiya pərdəsi altında siyasi təxribatlarla məşğuldur. Müxtəlif vaxtlarda AP-nin Azərbaycanla qarşı qəbul etdiyi riyakar, tamamilə qərəzli və əsassız sənədlər başqa cür düşülməyə əsas vermirdi. Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonundakı ermənilərin vəziyyətdən "narahət olan" bu qurum tərə-

paqlarımızın işğal altında olduğu illərdə bir-cə dəfə də olsun Ermənistanla işğala son qoymağı tələb etməyib. Ermənistanın ərazi bütövlüyündən də vuran AP-nin 30 ilə yaxın işğal dövründə bir dəfə də olsun Azərbaycanın ərazi bütövlüyü yadına düşməyib. AP Ermənistanın işğalçılığı nəticəsində Azərbaycan vətəndaşlarının məcburi köçkün vəziyyətinə düşməsindən də bir dəfə olsun narahatlığını ifadə etməyib. Seçkilər zamanı Azərbaycanla qarşı saxta və yalan iddialar əsasında qətnamələr qəbul edən bu təşkilat Ermənistanla seçki vaxtı namizədin güllələnməsini, aksiyalar zamanı vətəndaşların öldürülməsini qəbul etməyib. Azərbaycanın global uğurları, ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq

tədbirlər zamanı da AP təşviş keçirir. Qəbul etdiyi qərəzli və riyakar qətnamələrlə Azərbaycanın nailiyyətlərinə, nüfuzuna kölgə salmağa cəhd göstərib. Əlbəttə, həmin qətnamələrin hər biri Azərbaycan üçün adi kağız parçasından başqa bir şey deyil. AP nə qədər qərəzkarlıq, saxtakarlıq nümayiş etdirirsə də, Azərbaycan inkişaf edib, yüksəlib və bütün bunların nəticəsində bu təşkilatın müdafiə etdiyi Ermənistanı döyüş meydanında cəzalandırıb.

Erməni terroru və vandallığı nədənsə yada düşür

2020-ci ildə Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanın üzəli-yəli minə terroru nəticəsində 300-ə qədər vətəndaşımızın partlayışların qurbanına çevrilməsi, 10 noyabr 2020-ci il üçtərəfli Bəyanatının şərtlərinə zidd olaraq Ermənistan qoşunlarının Azərbaycan ərazilərindən tam şəkildə çıxarılmasında, ələ-cə də Azərbaycanın qərb rayonları

ilə Naxçıvanı birləşdirəcək yolun hələ də açılmaması nədənsə Avropa Parlamentinin yadına düşürmür.

Azərbaycanı "qoşunlarını Ermənistan ərazisindən çıxarmağa" çağıran AP görəsən Ermənistanı öz ordusunu Azərbaycanın hələ də işğal altında saxladığı 8 kəndindən niyə geri çəkilməyə çağırır?

Xatırladaq ki, ötən il AP "Dağlıq Qarabağda erməni mədəni irsinin mühafizəsi" barədə qəbul etdiyi qətnamə ilə bir daha erməni-pərəst siyasi mərkəzlərin əlində alət rolunu oynadığını göstərmişdi. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda işğal dövründə ermənilərin tərəfindən mədəni irsimiz talanb, dağıdılıb. İşğalçı onu özünükiləşdirməyə, bu məqsədlə mənsəyini dəyişdirməyə cəhd göstərib. Ermənilər məscidlərimizi dağıdıblar, müsəlman ələmi üçün müqəddəs sayılan yerlərdə donuz saxlayıblar. Müharibənin başa çatmasından sonra bunlar bütün dünyaya agah oldu. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bütün dünyaya oyan olan er-

məni vandallığını görməzdən gəlmək AP-nin erməni yalanlarının və saxtakarlığının müdafiəsinə qalxması onun hansı simada olduğunu bir daha ortaya qoymuşdur. Bu, qərəzdən və ədalətsizlikdən başqa bir şey deyildir.

Boş və əhəmiyyətsiz kağız parçası

Bir neçə gün əvvəl fransalı deputatlar başda olmaqla ölkəmizə qarşı qərəzli mövqeyə tutan deputatların təşəbbüsü ilə müzakirəyə çıxarılan və Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisi olan Qarabağın dağlıq hissəsinin guya blokadaya alınmasının humanitar nəticələrindən bəhs edən qətnamə bir daha göstərir ki, AP yəni öz əmli-sındadır və ikitərəfli standartlardan, daimi riyakarlığından əl çəkə bilmir.

AP-nin bu qətnaməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Milli Məclisinin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin və Avropa İttifaqı-Azərbaycan par-

lament əməkdaşlığı komitəsinin Azərbaycanla olan üzvləri bəyanat yayıblar. Bəyanatda deyilir: "Təəssüf ki, avropalı deputatlar Azərbaycanın bölgədə yaratdığı yeni reallığı görmür və ya görmək istəmir, müharibədən sonrakı iki il ərzində Azərbaycanın irəliləyən sülh danışıqları prosesini ardıcıl və metodik surətdə pozurlar. Qeyd edilməlidir ki, bu cür qətnamələr son dövrdə Avropada və dünyada cərəyan edən geosiyasi proseslər şəraitində Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında dinamik inkişaf edən qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq münasibətlərinə də mənfi təsir göstərir".

Bəli, həmin bu AP bir vaxtlar "Cənub qaz dəhlizi" layihəsinə də qarşı çıxmışdı. Lakin zaman "Cənub qaz dəhlizi"nin Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün vacibliyini sübut etdi.

İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın qələbəsi ilə başa çataraq Dağlıq Qarabağ probleminə son qoydu, 30 ilə yaxın işğal altın-

da olan torpaqlarımız azad edildi. Görünür odur ki, ölkəmizin 44 günlük müharibədə qazandığı zəfərini, Ermənistanı döyüş meydanında darmadağın etməsinə, güc yolu ilə torpaqlarımızdan qovmasını, bu işğalçı dövləti tarixboyu unuda bilməyəcəyi şəkildə cəzalandırmasını Qərbin bölli erməni-pərəst dairələri hələ də həzm edə bilmirlər.

Görünən həm də odur ki, Ermənistanın Praqa və Soçidə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanımasından sonra AP-nin belə bir mövqeyə tutması sülh prosesinə zərər vurur. Təbii ki, əvvəlki qətnamələr kimi, AP-nin bu qətnaməsi də boş və əhəmiyyətsiz bir kağız parçasıdır. Belə qətnamələr, qarayaxma kampaniyaları heç vaxt Azərbaycanın iradəsinə təsir edə və ya yolundan döndərə bilməz. AP və onun kimi düşüncə qurum və ölkələr ölkəmizin öz milli hədəflərinə çatmasının qarşısını ala bilməz.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri və ictimai fəallar ekoloji cinayətə və qanunsuz istismara etirazlarını davam etdirirlər

Mübarizə qətiyyətlə davam edir

Qarabağda sərvətlərimizin talanmasına, ekologiyamızın məhv edilməsinə imkan verilməyəcək

Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi Qarabağ iqtisadi rayonunda faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarına qarşı gənclərimizin və ekofəallarımızın Laçın-Xankəndi yolunda keçirdikləri dinc etiraz aksiyası davam edir.

Ötən il dekabrın 12-dən "Qızılbulaq" və "Dəmirlər" yataqlarında monitorinqin keçirilməsinə icazə verilməsinə, Azərbaycanın faydalı qazıntı yataqlarının erməni separatçıları tərəfindən qanunsuz istismarının, ekologiyamıza qarşı terrorun dayandırılmasına tələb edən vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri gecə-gündüz Laçın-Xankəndi yolunda keşik çəkərək milli mənafehlərimiz uğrunda mübarizələrini qətiyyətlə davam etdirirlər.

Ermənilər üçtərəfli Bəyanatı pozurlar

Azərbaycanın müvafiq orqanlarının faydalı qazıntı yataqlarına, xüsusilə "Qızılbulaq" qızıl və "Dəmirlər" mis-molibden yataqlarına yerində baxışına və müxtəlif istiqamətlər üzrə monitorinqinə, əmlakın kadastr uçotunun təşkilinə, ətraf mühitə, yeraltı və yerüstü su mənbələrinə potensial zərər və risklərin qiymətləndirilməsinə qarşı sını maneə törədilməsi vətəndaş cəmiyyəti fəallarının haqlı narazılığına səbəb olub və onlar Laçın-Xankəndi yolunda dinc aksiyaya qalxıblar.

Fəallarımız təbii sərvətlərimizin talan olunaraq Laçın yolu ilə Ermənistanla daşınmasına etiraz edirlər. Azərbaycan ictimaiyyət nümayəndələrinin aksiyada səsləndirdikləri tələblər arasında Ermənistan ərazilərində erməni mülki sakinlərinin və humanitar yükləri daşıyan avtomobillərin keçidi üçün dinc etirazın başladığı ilk gündən etibarən açıqdır.

Lakin Ermənistan azərbaycanlıların Laçın-Xankəndi yolundakı dinc etiraz aksiyasını beynəlxalq əlaqələrə fərqli və məkrli planda təqdim etməyə cəhd edir. Bəzi qərəzli ölkə və təşkilatların əli ilə Azərbaycanı qarşı heqiqəti əks etdirməyən ədalət-siz qətnamələr qəbul etməyə çalışır.

Amma Laçın-Xankəndi yolunda keçirilən dinc aksiya Azərbaycan vətəndaşlarının öz ərazilərində pozulan hüquqlarına qarşı qalxdıqları haqlı etirazlarının göstəricisidir. Bu mübarizədə haqq da, hüquq da Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin tərəfindədir.

Haqlı etirazın nümayişi

İctimaiyyət nümayəndələrinin Laçın-Xankəndi yolunda bir aydan çoxdur qətiyyətlə həyata keçirdikləri bu aksiya heç bir siyasi məqsəd güdmür. Əksəriyyətini gənclər təşkil edən ekofəallarımız beynəlxalq səmərəlilik, eləcə də milli qanunvericilikdə təsbit olunmuş hüquqlarından istifadəyə maneçilik törədənərlərə qarşı haqlı etiraz edirlər.

Ermənistan tərəfinin guya Laçın yolunun bağlanması, bölgədə humanitar fəlakət yaşanması, etnik təmizləmə həyata keçirilməsi barədə iddiaları isə bəhtandır

və heqiqəti əks etdirmir. Çünki təyinatına uyğun olaraq Laçın-Xankəndi yolundan humanitar məşinlərin keçidinə heç bir maneə yoxdur.

Aksiya keçirilən yeri yollanan dünyanı müxtəlif media qurumlarının, eləcə də beynəlxalq ictimaiyyət nümayəndələrinin yerində şahidi olduqları kimi, Laçın-Xankəndi yolu erməni mülki sakinlərinin və humanitar yükləri daşıyan avtomobillərin keçidi üçün dinc etirazın başladığı ilk gündən etibarən açıqdır.

Lakin Ermənistan azərbaycanlıların Laçın-Xankəndi yolundakı dinc etiraz aksiyasını beynəlxalq əlaqələrə fərqli və məkrli planda təqdim etməyə cəhd edir. Bəzi qərəzli ölkə və təşkilatların əli ilə Azərbaycanı qarşı heqiqəti əks etdirməyən ədalət-siz qətnamələr qəbul etməyə çalışır.

Amma Laçın-Xankəndi yolunda keçirilən dinc aksiya Azərbaycan vətəndaşlarının öz ərazilərində pozulan hüquqlarına qarşı qalxdıqları haqlı etirazlarının göstəricisidir. Bu mübarizədə haqq da, hüquq da Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin tərəfindədir.

Ermənistanın manipulyasiyası iflasa uğrayır

Yanvarın 18-də Davosda Litvanın Prezidenti Gitanas Nausėda ilə görüşü zamanı regional məsələlər, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesi barədə fikir mübadiləsi aparılan Prezident İlham Əliyev Azərbaycan ərazisində, həmçinin Laçın-Xankəndi yolunda baş verən hadisələr barədə də ətraflı məlumat verdi.

Dövlətimizin başçısı Ermənistanın beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq məqsədilə

dilə Laçın yolundakı hadisələrlə əlaqədar manipulyasiya ilə məşğul olduğunu və yalan məlumatlar əsasında guya yolun bağlı olduğunu iddia etdiyini diqqətə çatdırdı.

Sözgedən yolun mülki şəxslər və mülki təyinatlı yüklərinin keçidi üçün açıq olduğunu, həmçinin Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin xətti ilə humanitar yüklərin sərbəst hərəkətinin təmin edildiyini bildiren Prezident İlham Əliyev Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazilərimizdə Azərbaycanın təbii sərvətlərinin qanunsuz istismarına son qoyulmasının və kriminal ünsürlərin ərazidən çıxarılmasının vacibliyini diqqətə çatdırdı.

Azərbaycan Prezidenti Ermənistan tərəfinin ötən iki ildən artıq müddət ərzində Laçın yolundan minaların, silah-sursatın və şəxsi heyətin daşınması üçün istifadə etdiyini də bildirdi.

Hər nə qədər Ermənistan Laçın-Xankəndi yolunda baş verənlərlə əlaqədar beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırıcı manipulyasiya ilə məşğul olsa da, öz fitnəkar arzusuna çata bilmir. Erməni yalanlarına dünyada qurduğu "güclü" lobbisi, yaratdığı "təsiri" informasiya şəbəkəsi daha heqiqətə donu geyindirir bilmir. Çünki ölkəmizə qarşı səsləndirilən iddialar hər zaman olduğu kimi, indi də içibə yalan və bəhtandır üzərində qurulub.

Azərbaycan isə heqiqəti əks etdirən öz tutarlı dəlilləri ilə Ermənistanın yalanlarını dünyaya fəş edir. Vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin və gənclərimizin aparan Prezident İlham Əliyev Azərbaycan ərazisində, həmçinin Laçın-Xankəndi yolunda baş verən hadisələr barədə də ətraflı məlumat verdi.

Dövlətimizin başçısı Ermənistanın beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq məqsədilə

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan öz əzali torpaqlarını - Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru Ermənistanın işğalından azad etdikdən sonra xalqımıza və dövlətimizə erməni vandallarının vurduğu mənəvi yaralardan daşınmış böyük ədalətli zərər nə dərəcədə böyük olduğu bəlli oldu. Həmin ərazilərdə otuz ilə yaxın davam etdirdikləri işğal müddətində ermənilər daş üstə daş qoymadılar.

"Məqsədlərimizdən bir an belə dönməyəcəyik"

Bu, aksiya iştirakçılarının qəti qərarıdır

Yalnız respublika deyil, eyni zamanda dünya əhəmiyyətli tarixi abidələrimizi, müasir tikililərimizi qoruyub saxlamaq, od vurub yandırdılar. Su, elektrik, qaz və digər kommunikasiya xətləri isə tamamilə sıradan çıxarıldı. Respublika əhəmiyyətli dəmir yolu xətləri söküldü, yollar yarasız hala salındı.

Erməni vandalları təbiətə də qənim kəşidilər. Ölkəmizin flora və faunasını, olduqca zəngin meşə ərazilərini talan etdilər. Uzun illər davam edən işğal illərində Ermənistan Azərbaycanın təbii sərvətlərini taladı, qızıl, mis yataqlarını istismar etdi.

Azərbaycanın işğal altında olan ərazilərinin təbii sərvətləri müxtəlif şirkətlər tərəfindən qanunsuz istismara məruz qaldı. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərinin ətraf mühitə vurulan ziyan regionda ekoloji tarazlığın pozulması ilə nəticələndi. Nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş ərazilərdə təbii sərvətlərimizin qeyri-qanuni istismarı faktları dəfələrlə göstərildi.

2020-ci ilin payızında, 44 günlük Vətən müharibəsində işğalçı dövlətin silahlı qüvvələri qəhrəman Azərbaycan Ordusu tərəfindən məğlub edildi. Vəhşi ermənilər Vətən müharibəsi dövründə də ekologiyaya böyük zərər vurdular. Həmin günlərdə qəhrəman ordumuzun məğlubiyyəyə uğradığı mənfur düşmən geri çəkildikdən də təbiətə qarşı ciddi ziyan varmağı davam etdirdi.

Ermənistanın öz məğlubiyyəti ilə barışmasından başqa çarəsi qalmadı, 2020-ci il noyabrın 10-da kapitulyasiya

aktına imza atmalı oldu. Ancaq bundan sonra da məkrindən, tamahkarlığından, özge xalqın, dövlətin sərvətlərini mənimsəmək xislətindən əl çəkmədi. Açıq-aşkar üçtərəfli Bəyanata əməl etmədi. Azərbaycanla qarşı tərəflər arasında sülh müqaviləsi imzalandıqdan sonra da ermənilər Azərbaycanın təbii sərvətlərini talan olunan təbii sərvətlərinin daşınması üçün istifadə etdi. Ancaq vətənpərvər azərbaycanlılara onlara göstərdikləri ki, artıq buna yol verməyəcəklər.

Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti nəzarətində olan Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarına, xüsusilə "Qızılbulaq" qızıl və "Dəmirlər" mis-molibden yataqlarının qanunsuz istismarına etiraz olaraq ekofəallar və QHT təmsilçiləri Şuşa-Laçın yolunda aksiyanı davam etdirirlər. Aksiya ötən il dekabrın 12-də başlayıb. İştirakçılar 42 gündür ki, səhərlərini Azərbaycanın Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə açırlar. Sonra vətənpərvərlik ruhunda mahnılar ifa edirlər.

Ekofəallar və gənc könüllülər yolun hər iki tərəfində, hərəkətə maneə törətmədən üzərində üç dildə - Azərbaycan, rus və ingilis dillərində yazılmış plakatlar qaldırıb, "Azərbaycan oyaqdır, sərvətinə dəyərdir!", "Azərbaycan vahiddir, sərvətinə sahibdir!", "Ekoloji cinayətə son!" kimi şüarlar səsləndirirlər.

Havanın çox soyuq olması, axşama doğru şaxtanın daha da şiddətlənməsi aksiya iştirakçılarının məqsədlərindən bir an belə uzaqlaşdırma bilmir. Aksiya baş tutan ərazidə tonqallar qalır. Ekofəallar və gənc könüllülər aksiyanı gecə-gündüz davam etdirirlər.

Təəssüflə qeyd edək ki, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini pozan təcavüzkar Ermənistan tərəfindən ekoloji terrora məruz qalan ərazilərin regional ekoloji fəlakət zonasına çevrildiyi bütün dünyaya məlumdur. Lakin işğalçı, terrorist dövlət öz layiqli cavabını almır. Cəzasızlıq heç zaman beynəlxalq hüquqa hörmət etməyən, norma və prinsipləri heçə sayan Ermənistanı daha da azğınlaşdırır.

Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı isə hər zaman öz haqq və hüquqlarını beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslanaraq müdafiə və tələb edir. Artıq 42 gündür ki, ölkəmizin vətəndaş cəmiyyətinin, qeyri-hökumət təşkilatlarının, ekofəalların, gənc könüllülərin aksiyasında bütün qaydalara ciddi əməl olunur, aksiya iştirakçıları davranışları, hər bir sözləri ilə göstərdikləri ki, məqsədləri ermənilər Ermənistan Azərbaycan torpaqlarında ekoloji terroruna son qoyulması, təbii sərvətlərimizin qanunsuz istismarının, xüsusilə "Qızılbulaq" qızıl və "Dəmirlər" mis-molibden yataqlarının talanmasının dayandırılmasıdır.

Bu da faktdır ki, Ermənistan mətbuatında yayılan və etirazçıların guya Laçın-Xankəndi yolunu bağladığı, təminat avtomobillərini buraxmadıqları ilə bağlı xəbərlər dezinformasiyadır. Belə ki, Laçın-Xankəndi yolunda təşkil olunan aksiyada Rusiya sülhməramlılarına məxsus avtomobillər aksiya ərazisindən maneəsiz keçirlər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Ekofəalların tələbləri dəyişməz olaraq qalır

Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını, "Qızılbulaq" və "Dəmirlər" yataqlarında monitorinqin keçirilməsinə icazə verilməsinə tələb edən azərbaycanlı könüllü gənclərin və ekoloqların Laçın-Xankəndi yolunda keçirdikləri dinc etiraz aksiyası 40 gündür davam edir.

AZƏRTAC-ın aksiya yerinə ezam olunmuş müxbiri xəbər verir ki, hər zaman olduğu kimi, ekofəallar səhəri Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə açır, vətənpərvər ruhda mahnılar ifa edirlər.

Aksiyanın məramı əvvəlki kimi dəyişməz olaraq qalır. Etirazçılar Azərbaycanın faydalı qazıntı yataqlarının erməni separatçıları tərəfindən qanunsuz istismarına yox deyir, bunun dərhal dayandırılmasını tələb

edirlər. Aksiya fəalları qaldırdıqları plakatlarda üzərində rus və ingilis dillərində yazılmış "Sərvətlərimizin talanı dayansın!", "Təbiəti qoruyaq, istismarı qınayaq!", "Təbiətin milləti yoxdur!", "Azərbaycan millət qoruyacaq sərvəti!", "Azərbaycan oyaqdır, sərvətinə dəyərdir!", "Sərvətimiz bölünməz, heç bir kəsə verilməz!", "Azərbaycan vahiddir, sərvətinə sahibdir!", "Ekocinayətə son!" kimi şüarlar səsləndirirlər.

Aksiya iştirakçılarının dinamik və coşqulu görünmələri onların məqsədlərinin aydın olduğunu göstərir. Onlar Azərbaycan tərəfinin haqlı tələblərinin yerinə yetirilməsinə istəyirlər. Fəallar bildirirlər ki,

onların tələbləri Azərbaycan ictimaiyyətinin haqlı narazılığının ifadəsidir və vətəndaş cəmiyyətinin bu mövqeyinə hörmətə yanaşılmalıdır. Aksiya iştirakçıları tələblərində israrlıdırlar.

Ərazi humanitar məqsədlər üçün açıqdır, sərbəst hərəkətə heç bir maneə yoxdur. Dünən Laçın-Xankəndi yolunda hər iki istiqamətdə Rusiya sülhməramlılarına və Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinə

məxsus ümumilikdə 65 avtomobil maneəsiz hərəkət edib.

Xatırladaq ki, ötən il dekabrın 3-də və 7-də Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı ilə aparılmış müzakirələrin nəticəsi olaraq Azor-

baycanın İqtisadiyyat, Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirlikləri, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti və "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin müvəqqəti yerləşdirildiyi Azərbaycanın müxtəssislərindən ibarət heyət Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi Azərbaycanın qanunsuz istismarını, bundan irəli gələn ekoloji və digər fəsadlarla bağlı ilkin monitorinq aparmalı idi. Lakin sülhməramlıların hərəkətsizliyi ucubandan monitorinq baş tutmayıb. Buna etiraz olaraq, azərbaycanlı ekofəallar Şuşa ərazisindən keçən Laçın-Xankəndi yolunda dekabrın 12-dən dinc aksiyaya başlayıblar.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə tərəfdaşlığı Davosda nümunə göstərildi

Bu tərəfdaşlıq sayəsində açılan yollar dəhlizlərə qovuşur

İstənilən global layihədə tərəfdaşların bir-birilə yaxşı münasibətləri, qarşılıqlı anlaşma şəraitində çalışması, maraqlar balansının gözənilməsi mühüm şərtlərdir. Məhz bu amillər Azərbaycana indiyədək gerçəkləşdirə bilmiş layihələrdə uğur qazandırmışdır. Əbrəzi ifadə etsək, nəticədə yollar dəhlizlərə çevrilmişdir.

Maraqlıdır ki, öz işini bu günlərdə başa çatdırmış Davos Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində keçirilən panel iclasın mövzusu da elə bu məsələyə həsr edilmişdi və "Avrasiya Orta dəhlizi: Yoldan magistrala" adlanırdı. Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, Orta dəhlizin üstünlüklərindən biri bu nəhəng layihədə iştirak edən ölkələrin öz aralarında yaxşı münasibətlərə malik olmasıdır: "Hesab edirəm ki, istənilən çoxmillətli təşəbbüsdə uğurun qazanılması üçün bu, ilkin şərtlərdən biridir. Azərbaycan özünü qərbində olan qonşuları Gürcüstan və Türkiyə, şərqində isə Mərkəzi Asiya ilə gözəl münasibətlərə malikdir. Qərb və şərq arasında təbii coğrafi bağlantıya malik olduğumuz üçün biz ötən illər ərzində nəqliyyat infrastrukturuna böyük sərmayə yatırımsaq, Azərbaycanda bütün zəruri infrastruktur obyektləri daha çox yük qəbul etməyə hazırdır".

Dövlət başçısı artıq Mərkəzi Asiyadan böyük həcmdə yükün istiqamətini dəyişməsinin müşahidə edildiyini və bunun hələ başlanğıc olduğunu diqqətə çatdırmışdır. Azərbaycan xeyli vaxtdır neftin tranzitini təkcə Türkmənistan

nistandan yox, Qazaxıstandan da edir, odur ki, bu dəhlizdən həmçinin karbohidrogenlər üçün istifadə etmək potensialı var. Bir sözlə, bütün iştirakçı ölkələr arasında, Mərkəzi Asiya, Qafqaz və Avropa arasında daha sıx əməkdaşlıq aparılmalıdır.

Orta dəhliz üzərində və Şimal-Cənub marşrutu boyu yerləşməsi Azərbaycana əlavə biznes imkanları yaradır. Tezliklə Bakıda dəniz limanının yaxınlığında yerləşən azad zonanın açılışı olacaq. Bu, azad istehsal və şirkətlərin investisiya yatırması üçün əlverişli yer olacaq.

Doğrudur, biznes mühitinin təkmilləşdirilməsi uğurun əsas amillərindən biridir. Dünyanın bütün ölkələrinin, hətta ən inkişaf etmiş ölkələrinin də əlavə investisiyalara ehtiyacı var. Lakin təkcə biznes mühiti

ilə nailiyyət əldə olunmur. Ölkələr arasındakı əlaqələr də mühüm rol oynayır. Heç təsadüfi deyil ki, Azərbaycanla Gürcüstan, Azərbaycanla Türkiyə, Gürcüstanla Türkiyə arasında münasibətlərin və üçtərəfli əlaqələrin qlobal miqyasda ön mərhələ mütəhləklərindən biri olduğu vurğulanmışdır. Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvilinin vurğuladığı kimi, bu münasibətlər mükəmməl səviyyədədir.

Bu üçtərəfli əməkdaşlıq formatı enerji layihələrindən başlamışdır. "Əsrin müqaviləsi" imzalanandan sonra Azərbaycanın Gürcüstanın ərazisindən keçən Bakı-Supsa neft kəməri istifadəyə verildi. 2006-cı ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəməri tam sistem kimi işə düşdü. Bu, üç ölkədə ərazisindən keçdiyi bütün şəhərlərin və kəndlərin sakinlərinə birbaşa və dolayısı ilə xeyir-bərəkət gətirdi. 2006-cı ildə Gürcüstan Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) ilə, 2007-ci ildə isə Türkiyə Bakı-Tbilisi-Ərzurum (BTƏ) xətti ilə Azərbaycan qazı aldı. Yaranan sıx əməkdaşlıq başlanmış yolları həqiqətən də dəhlizlərə qovuşdurdu. CQBK genişləndirilərək "Cənub qaz dəhlizi"nin birinci segmentinə çevrildi. 2018-ci ildə Azərbaycanla Türkiyənin birgə layihəsi olan, qardaş ölkənin ərazisində 1850 kilometr məsafə boyu uzanan TANAP (Trans-

Anadolu Qaz Boru Kəməri) fəaliyyətə başladı. 2020-ci ilin son günündə işə düşən TAP-la isə Azərbaycan qazının yolları Avropaya çatdı.

Hazırda bu layihələrin bəhrəsini təkcə Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə deyil, bir sıra Avropa ölkələri də görür və onların sayı getdikcə artır. Prezidentimizin dediyi kimi: "Əslində, nisbətən bu yaxınlarda qurduğumuz, indi Azərbaycandan, Gürcüstandan, Türkiyədən Avropaya qədər uzadacağımız demir yolu əlaqələri bizim neft-qaz kəmərləri layihələrinin uğurlu icrasından qaynayıb. Beləliklə, düşüncəm ki, dəhlizin bu tərəfində bütün məsələlər həll olunub... İndi bizim ehtiyacı olan, bütün iştirakçı ölkələrin - Mərkəzi Asiya, Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, avropalı tərəfdaşların daxil olduğu rəhbər komitə, bir növ idarə həyəti, o cümlədən bütün nəqliyyat infrastrukturunu yaradılmalıdır. Məsələn, biz Xəzər dənizində 53 gəmi ilə ən böyük ticarət donanmasına maliklik, dəniz limanımız var - Türkmənistan, Qazaxıstan, Azərbaycan, Mərkəzi Asiya ölkələri arasında demir yolu əlaqələri, bilirsiniz ki, onların öz aralarında yaxşı bağlantıları yoxdur. Yeni layihələr var, məsələn, Çinin təşəbbüsü ilə başlayan Çin-Qırğızıstan-Özbəkistan demir yolu layihəsi var ki, bu da nəticə etibarilə Xəzər dənizində və arduca bi-

zim istiqamətimizə gəlib çıxacaq. Həmçinin nəqliyyat və Şərq-Qərbin üstünlükləri üzərində işləməklə yanaşı, Qərb-Şərq də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Hələ ki, əsas diqqət Çindən, Mərkəzi Asiyadan Xəzər dənizi vasitəsilə Avropaya yüklərin daşınmasına yönəlib, lakin biz həmçinin yüklərin əks istiqamətdə daşınması barədə düşüncəmizdir".

İndi zamanın gündəmə gətirdiyi vacib məsələlərdən biri də "yaşıl enerji"nin inkişafıdır. Azərbaycan bu sahədə də etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edərək geniş əməkdaşlıq əlaqələri qurur. O cümlədən yaxın qonşusu ilə. Təsəffüf deyil ki, Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili bunu Davos Dünya İqtisadi Forumunda da diqqətə çatdırmışdır: "Biz Azərbaycanla birgə bir neçə layihədə əməkdaşlıq edirik. Bunlardan biri Qara dəniz sualtı elektrik kabeli layihəsidir. Buxarestdə biz - Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan müqavilə imzaladıq və anlaşdıq ki, bu dörd dövlətdən hər biri layihəyə yatırım edəcək. Biz Azərbaycanla birlikdə Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu layihəsinə icra edirik. Bir neçə ay əvvəl Azərbaycan bu layihənin tamamlanması üçün əlavə vəsait ayırdı".

Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərindən bəhs edən İ. Qaribaşvili sözümdə davam edərək demişdir: "Bizim münasibətlər sınaqlardan çıxmış, etibarlı və güvənli birlikdə çox mühüm tarixi layihələr, neft-qaz layihələrini icra etmişik. İndi isə bu demir yolu layihəsinə icra edirik. Gələcəkdə də bir çox layihələr icra edəcəyik".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

◆ Keçən il Azərbaycanda...

Sosial müavinətlər üzrə 806 milyon manat ödənilib

2022-ci ildə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən 478 min nəfər sosial müavinətə, 368 min nəfər Prezidentin aylıq təqaüdü ilə təmin olunub.

Sosial müavinətlər üzrə 37 faiz çox olmaqla 806 mln. manat, Prezident təqaüdləri üzrə 30 faiz çox olmaqla 541 mln. manat ödənilib.

Sosial ödənişlərin elektron təyinatına başlandı 2019-cu ildən 429 min, o cümlədən ötən il 208 min müavinət və təqaüd təyinatı e-sistem üzərindən proaktiv qayda həyata keçirilib.

2049 minik avtomobili istehsal edilib

2022-ci ildə Azərbaycanda 2049 avtomobil istehsal olunub ki, bu da 2021-ci ilə müqayisədə 30 minik avtomobil azdır.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, keçən il ümumilikdə ölkə üzrə 522,7 milyon manatlıq maşın və avadanlıqlar, digər nəqliyyat vasitələri, avtomobil, qoşqu və yarımqoşqular istehsal edilib. Əvvəlki ilə müqayisədə digər nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 3,9 dəfə, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 68, maşın və avadanlıqların istehsalı isə 58,8 faiz artıb. Bu dövr ərzində əvvəlki ilə müqayisədə traktorların istehsalı isə 9,7 faiz azalıb.

Xatırladaq ki, 2021-ci ildə Azərbaycanda minik avtomobillərinin istehsalında artım qeydə alınmışdır. Belə ki, 2021-ci ildə Azərbaycanda 2 min 43 avtomobil (artım 4,8 faiz), 651 traktor (artım 2,2 dəfə) istehsal edilmişdir.

Ötən il Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri ilə 21 milyard kubmetrədək təbii qaz ötürülüb

Ötən il Azərbaycandakı magistral təbii qaz kəmərləri ilə 39 milyard 216,9 milyon kubmetr təbii qaz nəql edilmişdir.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, əvvəlki ilə nisbətən 11,7 faiz artan qaz nəqlinin 53 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum (Cənubi Qafqaz Boru Kəməri - CQBK) boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilib və bu kəmərlə 20 milyard 803,7 milyon kubmetr təbii qaz ixrac edilmişdir.

İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun xətti ilə 42 min 346 ipoteka krediti verilib

İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun (İKZF) xətti ilə verilən ipoteka kreditlərinin sayı və məbləği açıqlanıb.

İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun xətti ilə indiyədək 42 min 346 ipoteka krediti verilib. Fondun vəsaitləri hesabına verilmiş ipoteka kreditləri üzrə məbləğ 2 milyard 423 milyon 79 min 274 manatdır.

"Azəriqaz" yerli istehsal olan qaz sayğaclarını sınaqdan keçirir

"Ötən ilin sonunda "Gəncə Cihazqayırma Zavodu" ASC "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinə (İB) yerli istehsal olan 2000 qaz sayğacı təqdim edib".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İB-nin Sayğacların Təbii qazı, idarə olunması və nəzarəti şöbəsinin rəisi Rövşən Məhyədinov deyib. Onun sözlərinə görə, hazırda təqdim olunan qaz sayğacları "Azəriqaz" İB-nin Metrologiya Departamentində sınaq qurğularından keçirilib.

"Əlavə olaraq bu sayğacların fərqli iqlim şəraitində, müxtəlif regionlarda və müxtəlif sərfiyyat üzrə quraşdırılması, sınaqdan keçirilməsi də nəzərdə tutulub", - deyə şöbə rəisi qeyd edib. Görüş zamanı limit məsələsinə toxunan şöbə rəisi ötən il ərzində abonentlərin 43,5 faizinin minimal limitdən, yəni 1200 kubmetrədək (1 kubmetr-12 qəpik), 41,5 faizinin 1200-2500 kubmetrə (1 kubmetr-20 qəpik), 15 faizinin isə 2500 kubmetrdən çox olan hissəsindən (1 kubmetr-25 qəpik) istifadə etdiyini vurğulayıb.

Birliyin Şikayətlərinin araşdırılması şöbəsinin rəisi İbrahim Kərbəliyev ötən il ərzində "Azəriqaz" daxil olan müraciətlərin sayı ilə bağlı statistik məlumatı media nümayəndələrinin diqqətinə çatdırıb. Şöbə rəisi qeyd edib ki, 2022-ci il ərzində birliyə ümumilikdə 8778 müraciət daxil olub. Onun sözlərinə görə, daxil olan müraciətlər əsasən təbii qaza görə yaranmış borcun aradan qaldırılması, fərdi qazlaşma, kənd və qəsəbələrin, həmçinin yeni yaşayış massivlərinin qazlaşdırılması, sayğacın quraşdırılması, qaz xəttinin və sayğacın yerinin dəyişdirilməsi və digər məsələlərə bağlı olub.

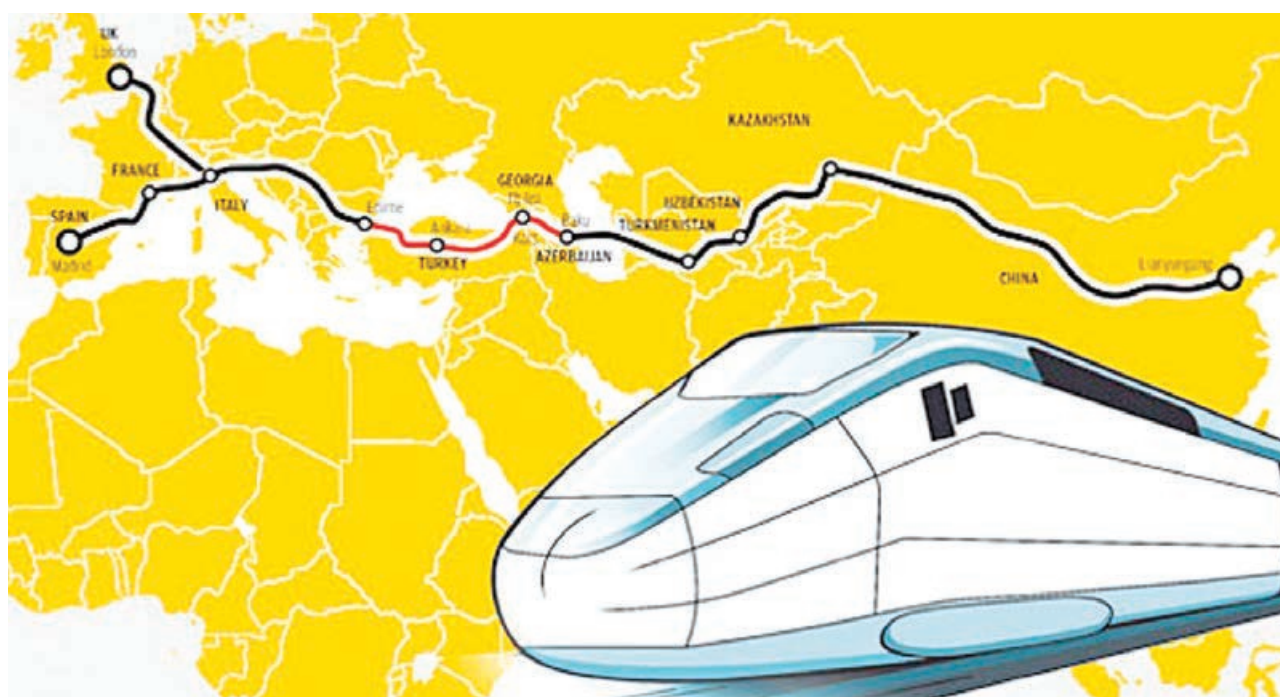
Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev Davosda Dünya İqtisadi Forumunun növbəti illik toplantısında iştirak etmişdir. Əvvəlcədən vurğulayacağı ki, bu ilki forum dünya, eləcə də ölkəmiz üçün müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Səbəbləri barədə çox deyilib, çox yazılıb. Ona görə də bu haqda əlavə şərhə ehtiyac duymuruq.

Dünyanın gedişatına baxsaq, görürük ki, əvvəllər beynəlxalq təşkilatlar əsasən siyasi və hərbi məqsədlər üçün yaradılırdı. Məsələn, BMT, ATƏT, NATO, keçmiş Varşava müqaviləsi təşkilatı və s. Amma zaman keçdikcə dünya iqtisadiyyatının da inteqrasiyaya ehtiyacı yaranırdı. O üzdən son dövrlər yaranan beynəlxalq və regional qurumların demək olar ki, hamısı iqtisadi məqsədlərin həyata keçirilməsi üçün formalaşır. Bu baxımdan Davos Dünya İqtisadi Forumu ən nüfuzlu beynəlxalq iqtisadi platformadır.

Forumda adətən dövlət və hökumət başçıları, siyasi xadimlərlə yanaşı, transmilli şirkətlərin rəhbərləri də gəlir və onların diqqətli iqtisadi məsələlərə yönəlir, hətta iqlim dəyişikliyi və ya siyasi məsələlər də iqtisadi baxımdan qiymətləndirilir. Ona görə Dünya İqtisadi Forumu əhəmiyyətli bir müzakirə məkanı olmaqla yanaşı, dövlətlər üçün yeni iqtisadi anlaşmalar baxımından da önəmlidir. Hər forumda, o cümlədən sonuncuda Prezident İlham Əliyevin bir çox transmilli şirkətlərin rəhbərləri ilə əməkdaşlıq barədə müzakirələr aparılması da buna nümunədir.

Dünyanın qabaqcıl texnologiyalara və yüksək maliyyə imkanlarına malik şirkətlərinin rəhbərlərinin dövlətimizin başçısı ilə görüşləri ölkəmizə olan maraqları göstərir. Çünki Azərbaycanın dünyanı mühüm bir regionunda yerləşməsi və dinamik inkişaf edən dövlətdir, bu üzdən həmin şirkətlərin öl-

Çin Azərbaycanın "Bir kəmərlər, bir yol" layihəsinə verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirir

Prezident İlham ƏLİYEV: "Ərazimizdən nə qədər çox yük keçərsə, bizim bundan bir o qədər çox faydamız olar"

kəmərdə iş görməyə can atmaları təsadüfi sayılmamalıdır.

Hər kəsə məlumdur ki, çinlilər istər siyasi, istərsə də iqtisadi əlaqələr qararkən çox ehtiyatlı davranırlar, necə deyirlər, "yüz ölçüb, bir biçirlər". Hətta Çinin bu siyasətini "Şərqi müdrikliyi" də adlandıırırlar. Eyni zamanda çinlilər boş yerə vaxt "xərcləməyi" də sevmirlər. Əgər onlar nəyəsə maraqlı göstərsələr, deməli, hədəfləri var. Çinin CGTN (China Global Television Network) televiziya kanalı müxbirinin Prezident İlham Əliyevdən gənşmiş müsahibə götürməsinə də bu kontekstdə anlamaq lazımdır. Anlamaq lazımdır ki, Azərbaycan Çinin yaxşı mənaqədə hədəfəndir, bu ölkə imkanlarımızı böləddir və ona görə də bizimlə əməkdaşlıqda maraqlıdır.

Jurnalistin Prezidentə verdiyi suallardan aydın görünür ki, Çinin

bizimlə bağlı maraqlar dairəsi və əməkdaşlıq perspektivləri genişdir. Müsahibənin əvvəlində dövlətimizin başçısına Çinin "Bir kəmərlər, bir yol" layihəsinin əhəmiyyəti, ölkəmizin əsas maraqlarını göstərir. Müsahibəyə televiziya ekranında baxarkən aydın görünür ki, çinli jurnalist Prezidentimizin cavablarından məmnundur. Ən azından o səbəbdən ki, bu layihə dünyanın ən böyük ixracatına sahib olan Çin üçün müstəsna əhəmiyyətə malikdir.

Hazırda ÇXR-lə Avropa arasında olan ixrac-idxal əməliyyatlarının dəyəri 1 trilyon dollardan çoxdur. Amma hazırda bu Asiya nəhəngi və Avropa Rusiya-Ukrayna müharibəsi üzündən böyük çətinliklərlə qarşılaşır: onəvəli marşrut iki ölkə arasında baş verən münaqişə səbəbindən bağlanmış, üstəlik, onun nə vaxt açılacağı

də bəlli deyil. O üzdən Çin tezliklə Orta dəhlizin bütün imkanları ilə fəaliyyətə başlamasında maraqlıdır.

Prezident İlham Əliyev Çinin təşəbbüsü ilə irəli sürülən "Bir kəmərlər, bir yol" layihəsinin əhəmiyyəti, ölkəmizdə bu istiqamətdə görülən işlərin miqyası barədə demişdir: "Əvvəla, "Bir kəmərlər, bir yol" təşəbbüsü indi çox böyük coğrafiyanı əhatə edən, vaxtında irəli sürülmüş çox müdrik bir təşəbbüs idi. Azərbaycan bu təşəbbüslə ilk günlərdən fəal şəkildə qoşuldu və biz mövcud olmayan infrastrukturaya investisiya yatırmağa başladıq. Beləliklə, bu illər ərzində, daha dəqiq desək, son 10 il ərzində biz Xəzər dənizində ən böyük ticarət limanlarından birini, bəlkə də ən böyüyünü inşa etdik. Onun yükəşmə qabiliyyəti 15 milyon tondur və biz onu 25 milyon tona qədər artıracağıq. Biz Xəzər

dənizi ilə yükləri daşımaq üçün gəmiqayırma zavodunu inşa etdik".

Dövlət başçısı onu da vurğuladı ki, vaxtında görülən tədbirlər sayəsində artıq Şərqdən Qərbə daşınan yüklərin daşıma həcmi dinamikası yüksəlir. Ötən il ölkəmizin ərazisindən keçən tranzit yüklərin həcmi 75 faiz artıb. İlham Əliyevin sözlərinə görə, Azərbaycan "Şimal-Qərb" marşrutu üzrə də açar ölkədir və marşrut boyunca yerləşən ölkəmiz artıq bu imkandan faydalanır.

Prezident müsahibə zamanı beynəlxalq tranzit marşrutlarına aid bir məsələyə də toxundu. Bu, vahid tarif məsələsidir. Məlumdur ki, belə hallarda bir çox ölkələr özləri üçün xüsusi güzəştlər tələb edir. Amma Azərbaycan vahid tarif sahəsində də ədalətli mövqə tutmaqla fəal rol oynayır. Məsələn, Astanada Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Gürcüstan arasında vahid tarif anlaşmasının imzalanmasına ölkəmizin tərəflərə apardığı müzakirələr səbəb olmuşdur. Onu da qeyd edək ki, vahid tarif beynəlxalq marşrutların üç ən önəmli prinsipindən (beynəlxalq dəhlizlərdən yüklərin tez, təhlükəsiz və vahid tarif üzrə daşınması) biridir. Prezident İlham Əliyevin bu barədə sözügedən müsahibədə dediyi sözlərdə: "Görülən tədbirlər bizə yükdaşımaları sürətləndirməyə, bürokratik əngəlləri aradan qaldırmağa və bunu fiziki olaraq çəlbədicə etməyə imkan verir. Həmçinin tarif siyasəti də mühüm məsələdir. Çünki burada bir çox ölkələrin saylarının birləşdirilməsi lazımdır ki, bizim razılaşdırılmış tarif siyasətimiz mövcud olsun və heç bir ölkə süni şəkildə öz mənfəətini artırmağa çalışmasın. Biz müştərk faydanı görməyi öyrənməliyik. Ərazimizdən nə qədər çox yük keçərsə, bizim bundan bir o qədər çox faydamız olar, bir o qədər də çox iş yerlərimiz olar".

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● İstirahət məkanı

Yeni parklar Bakının simasını dəyişir

- Bakı necə də dəyişib?
- Şəhəri tanımaq olmur!
- Dünyanın çox yerində olmuşam, Bakının insanları kimi istiqanlı şəhər sakinləri görməmişəm.
- Yeni tikililər, dünya standartlarına uyğun yollar, müasir infrastruktur... İyirmi ildən çoxdur xaricdə yaşayıram, şəhərin Azdramadan 28 May metrostansiyasına doğru uzanan istiqamətində yaşayırdım. Uşaqlıq və gənclik illərim keçən bu ərazidə indi park salınıb, yaşillıqlar göz oxşayır... Yeniliklərdən fərəh hissi keçirirəm, köhnə bakılı kimi şəhərimizin bu gözəl günündən qürur duyuram.

Etiraf edək ki, indi bu sözləri Bakı şəhərinə istər bölgələrdən, istər xaricdən gələn yaxınlarımızdan, doğmaları-mızdan, eləcə də turist və qonaq kimi bu qədim şəhərdə gəzintidə olan əcnəbilərdən tez-tez eşitmək olur.

Bakını bu qədər görməli, öyünməli edən onun yeni göyüzlənən, magistral yolları, müasir prospekt və meydanları ilə yanaşı, həm də yeni yaradılmış parkları, fəvvarələri, yaşillıq guşələridir. Uğurla yola saldıığımız 2022-ci ildə ölkəmizin iqtisadi və sosial həyatında baş verən dəyişikliklər bütün sahələrdə yüksəlişə müsbət təsir etmişdir. O cümlədən Bakı da inkişaf edib və bir çox ərazilərdə yeni parklar, xiyabanlar, körpülər salınıb, beziyləri isə müasir üslubda yenidən qurulub. Artıq müasir Bakı bir neçə il əvvəl gördüyümüz Bakı deyil. Köhnə məhəllələri, parkları yeniləri əvəzləyir ki, bu da hər bir insanın qəlbində qürur hissi oyadır. Yeni park, istirahət məkanı və yaşillıq guşələrinin yaradılması, əhəliyyə xidmət göstərən müasir infrastrukturun qurulması şəhər sakinlərinin rahatlığına, bələd istiqamətində yüksəlişə layihələndir. Bələd istiqamətində bir - Bakının Yasamal rayonu ərazisində yerləşən Təzəpər məscidinin qarşısında yeni bağın və Füzuli küçəsi boyunca Mərkəzi Parkın salınması xüsusi diqqət çəkir. Buranın ən mühüm xüsusiyyəti Nəriman Nə-

rimanov prospektindən Heydər Əliyev Sarayınadək olan ərazidə piyadalarla yol keçmədən maneəsiz hərəkət imkanı yaradılmasıdır. Bu şəhərin simasını daha da gözəlləşdirməklə yanaşı, paytaxt sakinlərinin və turistlərin mədəni istirahətinə imkan verir.

Ötən ilin son günləri - dekabrın 30-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Mərkəzi Park kimi tanınan bu parkın ikinci hissəsinin açılışında iştirak edib. Xatırladaq ki, paytaxtın keçmiş "Sovetski" adlanan ərazisində yol-noqluq istiqamətində yeni infrastrukturun yenidən qurulmasına və abadlıq işlərinə 2013-cü ilin noyabr ayında başlanılıb. Təzəpər məscidinin qarşısında yeni bağın və Füzuli küçəsi boyunca salınan Mərkəzi Parkın birinci hissəsi 2019-cu il mayın 22-də Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə istifadəyə verilib.

Avstriyalı memar Yans Hoffmannın layihələndirdiyi Mərkəzi Parkın salınmasında məqsəd Bakının simasını daha da gözəlləşdirmək, paytaxt sakinlərinin və turistlərin mədəni istirahətini müasir xidmətlərə uyğun təşkil etməkdir.

Ötən il layihəyə əsasən, Mirzəoğla Əliyev və Bəşir Səfəroğlu küçələrinin arasında yerləşən parkın yeni hissəsinin qurulması üçün 6,4 hektar ərazi tə-

mizlənərək abadlaşdırılıb, ən müasir infrastruktur və kommunikasiyalar çəkilib. Aparılan abadlıq və yenidənqurma işləri çərçivəsində ərazidəki torpaq səthi dəyişdirilib, yaşıllaşdırmanın keyfiyyətini və landsaft dizaynını daha da yaxşılaşdırmaq üçün 57 min 500 kubmetrdən çox münbit torpaq götürülüb. Həmçinin yaşıllaşdırma işləri ərazinin iqlim şəraiti, florası və ətraf mühitə nəzərə alınmaqla aparılıb.

Parkın ərazisinin 4 hektarında 19 növdə 2764 ağac, 20 mindən çox güllü və kol bitkiləri əkilib. Yeni salınan yaşillıqlar suvarma üçün müasir tələblərə uyğun damcılama və çiləyici qurğular quraşdırılıb, drenaj xətləri çəkilib. Eyni zamanda istirahət parkının ərazisində müasir işıqlandırma sistemi və infrastrukturun bir mərkəzdən idarə olunması üçün təhlükəsizlik kameraları quraşdırılıb.

Burada iki istirahət və oyun meydançası da salınıb. Meydancaqlar hər yaş qrupunda olan insanların istirahəti üçün nəzərdə tutulub. Həmçinin parkda söhbətgahlar quraşdırılıb və istirahət mərkəzinin birinci hissəsi ilə ikinci hissəsinin birləşdirən yeraltı piyada keçidi tikilib. Parkın ərazisində iki açıq kafe, bir fəvvarə kompleksi və avtomobillər üçün açıq dayanacaq da fəaliyyət göstərir.

Mərkəzi Parkın ikinci hissəsinin istifadəyə verilməsi ilə keçmiş "Sovetski" ərazisində salınan parkın ümumi sahəsi 26,4 hektara çatdırılıb. Park 5,4 kilometr uzunluğunda olan piyada yolları, 18 hektarlıq yaşillıq sahəsi, 7 uşaq meydançası, 2 idman meydançası, 6 fəvvarə kompleksi, 190 avtomobilik açıq, 347 avtomobilik isə qapalı dayanacaqdan ibarət olmaqla, paytaxtın ən gözəl istirahət guşələrindən birinə çevrilib.

Ötən il paytaxt Bakıda yaradılan parklardan, orada aparılan quruculuq və abadlıq işlərindən söhbət düşəndə "Xəzərin boyunbağısı" adlandırılan Sahil bağını - Dənizkənarı Milli Parkı xatırlamaq mümkün deyil. 114 ilə yaxın yaşda olan, Prezident İlham Əliyevin fərman və sərəncamlarına əsasən 5,6 kilometr 25 kilometrə qədər genişləndirilməsi nəzərdə tutulan bu parkda əlavə yaşillıqlar salınıb, səliqə-sahman işləri həyata keçirilib, lazımı infrastruktur yaradılıb. Görülən iş, yaradılan şərait göz oxşayır.

Paytaxt Bakıda ötən il yaradılan gözlənilən istirahət ünvanlarında biri də Səbail rayonunda, açılışında Prezident İlham Əliyevin də iştirak etdiyi "Çəm-bəkənd" parkıdır. Paytaxtın Həsən Seyidbəyli küçəsində istifadəsə ərazidə salınmış yeni parkda yaşıllaşdırma işləri aparılıb, 1200 metr uzunluğunda piyada yolları salınıb, sakinlərin mənalı istirahəti və asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün hər cür şərait yaradılıb.

Parkda estakada üzərində piyadalar üçün 147 metr uzunluğunda körpü salınıb, şəhər mənzərəli iki terras düzülüb, müasir standartlara cavab verən fəvvarə inşa edilib, ərazidə işıqlandırma işləri aparılıb, 1200 metr uzunluğunda piyada yolları salınıb, sakinlərin mənalı istirahəti və asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün hər cür şərait yaradılıb.

Xatırladaq ki, Bakı şəhəri və onun ətraf ərazilərində, hələ bağlı demirik, 15-dən çox rahat və gözəl park var. Bu parklar insanların asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri ilə yanaşı,

biomüxtəlifliyin qorunmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Bu parkların hamısında, xüsusən də Heydər Əliyev Muzey-Park Kompleksində, Dağüstü parkda, Zərifə Əliyeva adına parkda, Nizami parkında, Atatürk parkında, Qış parkında, Yasamal meşə-parkında əlavə dekorativ kollar əkilib, yaşillıq zolaqları yenilənmiş, işıqlandırma sistemləri təzələnməmiş, gözlənilən olanlar üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Görünən odur ki, ötən il Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və göstərişləri çərçivəsində həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işləri sırasında Bakıda yeni parkların salınması prioritet olmuşdur. Paytaxt sakinlərinin və ölkəmizə gələn turistlərin istirahəti üçün ən müasir parkların və yeni yaşillıq zolaqlarının salınması, Bakının qədim tarixi mənzərəli nümunələrinin bərpası və müasir binaların tikilib istifadəyə verilməsi ölkəmizdə həyata keçirilən quruculuq işlərinin daha da genişləndiyini göstərir. Yeni il bayramı ərzində istifadəyə verilən Mərkəzi Parkın ikinci hissəsi paytaxtımızın daha da gözəlləşməsi, şəhərin "ağciyəri" sayılan yaşıl guşələrin sayının artırılması və insanların səmərəli istirahəti baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən Bakı şəhərinə, onun zahirii gözəlliyinə, siyasi, iqtisadi, mədəni inkişafına diqqət o qədər böyükdür ki, bunu təkcə ölkə vətəndaşları deyil, xarici dövlətlərdən Azərbaycana gələn insanlar da məmnunluqla etiraf edirlər. İlin qürurlu göstəricilərindən biri də işğaldan azad olmuş Qarabağda aparılan bərpa, abadlıq və quruculuq işləri ilə yanaşı, paytaxt Bakıda yeni parkların salınmasıdır.

Rohman SALMANLI,
"Azərbaycan"

● Xəbərlər

Türkiyədə Almas İldırma həsr edilən konfrans və kitab təqdimatı olub

Türkiyənin Malatya şəhərində fəaliyyət göstərən İnönü Universitetində görkəmli şair Almas İldırma həsr olunan "Qaladan Qalaya casur bir səs" adlı yaradıcılıq konfransı və onun şeirlərindən ibarət nəşr olunan "Almas İldırmanın seçilmiş şeirləri" kitabının təqdimatı olub.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı (TÜRKSOY) və İnönü Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən təqdimatda elm və sənət adamları, şair və ədəbiyyatçılar iştirak ediblər.

Əvvəlcə Almas İldırmanın həyat və fəaliyyətini əks etdirən film nümayiş olub. TÜRKSOY-un Baş katibi Sultan Raev, İnönü Universitetinin rektoru Əhməd Kızılay çıxışlarında diqqət çatdırıblar ki, Almas İldırmanın yaradıcılığı təkcə Azərbaycan və Türkiyə üçün deyil, bütün türk dünyası üçün qiymətli xəzinədir.

Sonra Azərbaycanın TÜRKSOY-dakı rəsmi nümayəndəsi Elçin Qafarlı, professor Esra Şimşək və şair Kənan Çorbəqə görkəmli şairin poeziya yaradıcılığı ilə bağlı fikirlər və düşüncələrini bölüşüblər.

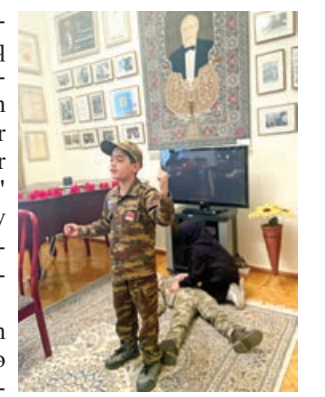
TÜRKSOY tərəfindən yayımlanan "Almas İldırmanın seçilmiş şeirləri" kitabının redaktoru Elçin Qafarlı, türk dilinə çevirəni isə şair Kənan Çorbəqədir.

Qeyd edək ki, 2019-cü il martın 25-də Bakının Qala kəndində anadan olan Almas İldırma 1952-ci ildə Türkiyənin Elazığ vilayətinin Kale kəndində gözəlini əbədi yumub. Həyatı böyük acılarla keçən şair cəmi 45 yaş ömrü sürüb. Almas İldırma ömrünün sonuna qədər yaradıcılığında Azərbaycanı azadlığın, türk xalqlarının istiqalının, türk dünyasının birlirini tərənnüm edib.

Unutmayaq, unudurmayaq!

20 Yanvar hadisələrinin xalqın tarixi yaddaşında həkk olunmasında mədəniyyətin rolu danılmazdır.

Bu şanlı tarixi gələcək nəsillərə öndü kimi çatdırmaq və unudurmamaq məqsədilə Leopold və Mstislav Rostropoviçlərin ev-muzeyində Abdulla Şaiqin mənzil-muzeyi ilə birlikdə 20 Yanvar hadisələrinin 33-cü ildönümünə həsr olunan "Unutmayaq, unudurmayaq!" adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə muzey rəhbərləri və əməkdaşları, Zərifə Əliyeva adına liseyin şagirdi və müəllim kollektivi iştirak ediblər.

Muzeydən bildirilib ki, Azərbaycan Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə şəhidlərimizin xatirəsi bərdəqəliklə yad edildi.

Anım tədbirində 20 Yanvar hadisəsindən və Mstislav Rostropoviçin xalqımızın başına gətirilən bəlalara biganə qalmamasından, Şəhidlər xiyabanı, qaçqın düşmənlərinə etdiyi ziyarətlərdən bəhs edilib və videoqarx təqdim olub.

● Yadigarlarımız

Dövlətimizin dəstəyi ilə bütün dini məbədlər təmir edilir və ya yenidən tikilir

Zəngin tarixi-mədəni, dini abidələr Azərbaycan xalqının min illər boyu öz milli-mənəvi dəyərlərini uca tutmasının, adət-ənənələrinə, dini inanclarına ehtiramla, sədaqətə yanaşmasının ən parlaq nümunəsidir. Xalqımız dəyərlərini qoruyub saxlamaq, yaşatmaq və yeni nəsələ ötürmək üçün çox mücahidələr edib. Sovet hökumətinin Azərbaycanda gərəksiz qadağalar, qorxu, xof üzərində qurulan hökmranlığı yitmiş il davam etdi. 1980-ci illərin sonlarında meydanlara çıxan, öz haqqını, azadlığını tələb edən Azərbaycan xalqı, nəhayət, 1991-ci ilin oktyabrında arzusuna, məqsədinə çatdı, yenidən dövlət müstəqilliyinə nail oldu.

Müxtəlif dinlərin qovuşduğu tarixi məkan

Müstəqillik illərində respublikamızda yaşayan bütün xalqlara öz dini ayinlərini icra etmək imkanı verildi. 1992-ci ildə "Dini etiqad azadlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul olundu. Həmin qanuna 1996-cı və 1997-ci illərdə müvafiq düzəlişlər edildi. "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanun hər bir şəxsin dinə münasibətini müəyyənləşdirmək və ifadə etmək hüququna və həmin hüququ həyata keçirməyə təminat verir.

1995-ci il noyabrın 12-də qəbul olunmuş Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında bildirilib: "Hər kəsin dinə münasibətini müstəqil müəyyənləşdirmək, hər hansı dinə təbəsşinə və ya başqalrı ilə birlikdə etiqad etmək, yaxud heç bir dinə etiqad etməmək, dinə münasibətini ilə bağlı əqidəsini ifadə etmək və yaymaq hüququ vardır. Dini mərasimlərin yerinə yetirilməsi, ictimai qaydanı pozmasa və ya ictimai əxlaqa zidd deyildir, sərbəstdir. Dini etiqad və əqidə hüquq pozuntusuna bəraət qazandırılır". Konstitusiyamızın 18-ci maddəsində qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikasında din dövlətdən ayrılır, bütün dini etiqadlar qanun qarşısında bərabərdir, insan lyaqətini alqaldan və ya insanpərvor-

lik prinsiplərinə zidd olan dinlərin (dini cərəyanların) yayılması və təbliği qadağandır.

Ölkəmizdə əslrəboyu formalaşmış tolerantlıq ənənələri mövcuddur. Yüz illər ərzində yeni xüsusiyyətlər kəsb edən bu ənənələr məmləkətimizdə insanların başlıca keyfiyyətinə çevrilib.

Qədim İpək yolunun üzərində yerləşən və Şərqlə Qərbdə körpü rolunu oynayan Azərbaycan torpağı tarixboyu müxtəlif dinlərin qovuşduğu bir məkan olub. Tarixi inkişafı, coğrafi mövqeyi, əhəlinin etnik tərkibi ölkəmizdə müxtəlif dinlərin mövcudluğuna şərait yaradıb. Ayrı-ayrı dövrlərdə bütövrəlik, zərdüştilik, iudaizm, xristianlıq, islam və bir sıra başqa dini cərəyanlar yayılıb.

Hazırda Azərbaycanda əhəlinin 95 faizindən çoxu islam dininə etiqad edir. Respublikamızda dövlət tərəfindən islam dininin bayramları olan Qurban və Ramazan milli bayramları olaraq qəbul edilib. Bu bayram günləri rəsmi olaraq qeyri-ış günün elan olunub. Bir sıra tarixi əhəmiyyətli məscid dövlətin maliyyə dəstəyiylə bərpa olunub. Eyni zamanda Azərbaycanda kilsə və sinaqoqlar dövlətin diqqəti və qayğısı sayəsində yüksək səviyyədə təmir və bərpa olunub. Bu gün respublikamızda müxtəlif dinlərə və etiqadlara iman gətirən insanlar heç bir dini ayrı-seçkiliyə yol vermədən sülh şəraitində birgə fəaliyyət göstərirlər. Azərbaycan dövləti dini azlıqların

hüquqlarının qorunması və təminatı sahəsində çox mühüm işlər görür. Respublikamızda dini ayinlərin icrasına hər cür şərait yaradılır.

Bakıda 2019-cu il noyabrın 14-də keçirilən Dünya Dini Liderlərinin II Sammitinin açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev ölkəmizin qədim dinlərarası ənənələri olduğunu, Azərbaycanın ictimai-siyasi quruluşundan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə bu istiqamətdə nümunəvi ölkə kimi özünü göstərdiyini, əslrəboyu ölkəmizdə bütün dinlərin, bütün etnik qrupların nümayəndələri bir ailə kimi sülh, mehribanlıq, dostluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşadıklarını diqqətə çatdırıb: "Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli bir ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir. Dini və etnik müxtəlifliyimiz bizim böyük sərvətimizdir. Azərbaycanda uğurlu inkişafın, sabitliyin bərqərar olması istiqamətində atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözümlülük, tolerantlıq və multikultural dəyərlər dayanır. Bizim qədim tariximizi əks etdirən o cümlədən bizim dini abidələrimizdir. Bizim dini abidələrimiz ilk növbədə onu göstərir ki, Azərbaycan qədim diyardır. Digər tərəfdən onu göstərir ki, müxtəlif dövrlərdə müxtəlif dinlərin nümayəndələri Azərbaycanda yaşayıb, yaradmış və gözəl tarixi miras qoymuşlar. Qeyd etməliyəm və biz fəxr edirik ki, islam aləminin ən qədim məscidlərindən biri

Azərbaycanda yerləşir. Şamaxı Cümə məscidi 743-cü ildə inşa edilmişdir, bir neçə il bundan əvvəl əsaslı təmir olunmuşdur. Bu məscid Dərbənd məscidindən sonra Qafqazın ən qədim məscididir".

Qarabağda və Şərqi Zəngəzürdə erməni vandallarının dağıtdıqları tarixi-mədəni, dini abidələr yenidən qurulacaq

Ölkəmizdə hansı xalqa, etnik qrupa, dinə məxsusluğundan asılı olmayaraq, ibadətqahlar dövlət tərəfindən qorunur. Bakının mərkəzində erməni kilsəsi belə yüksək səviyyədə bərpa olunub. Ermənistan isə otuz ilə yaxın işğaldə saxladığı Azərbaycan ərazilərində azərbaycanlıların dini ocaqlarını, məscidlərini, ibadətqahlarını dağıtdılar, məscidlərimizi tövlərə çevirdilər. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi: "İşğal edilmiş torpaqlarda bizim tarixi, dini abidələrimiz ermənilər tərəfindən dağıdılıb. Bu barədə də faktlar var. ATƏT işğal edilmiş torpaqlara iki dəfə faktarəddirici missiya göndərib və onların məruzələrinə bu, açıq şəkildə göstərilir. Bütün şəhərlər yerləyeksən edilib, infrastruktur, qəbirilər dağıdılıb. Onlar qəbirlərimizin üstünə buldozer salmışlar, dağıtmışlar. Məscidlərimiz dağıdılıb. Bakının mərkəzində erməni kilsəsi var. Biz o kilsəni bərpa etmişik. İndi o kilsədə er-

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Fransada kütləvi etirazlar başlayıb

Makron hakimiyyəti böyük sınaqla üzləşib

Fransa şəhərlərində pensiya islahatına qarşı yüzlərlə mitinq keçirilib, lakin hakimiyyət təslim olmaq fikrində deyil.

Şimaldakı Kaledon cənubdakı Nitsaya qədər nümayişçilər pensiya yaşını 62-dən 64-ə qaldıran islahata etiraz etmək üçün küçələrə çıxıblar. İslahat geniş sosial narazılıq, artan inflyasiya və yoxsulluq fonunda həyata keçirilib.

Bildirilib ki, cümə axşamı Fransada təqribən 1,2 milyon insan hökumətin planlaşdırdığı islahatlara qarşı etiraz aksiyaları keçirib. Hakimiyyət bu ilin sentyabrından başlayaraq hər il pensiya yaşını üç ay artırmayı niyyətindədir ki, 2030-cu ilə qədər bu, 64 yaşa çatdır.

Yerli "Le Monde" qəzetinin yazdığına görə, yanvarın 19-da Parisdə və ümumilikdə ölkənin 200 şəhərində pensiya yaşının artırılmasına qarşı kütləvi aksiyalar keçirilib. Mitinq Fransanın sökkiz aparıcı həkmlər itti faqı - CFDT, CGT, FO, CFE-CGC, CFTC, Unsa, Solidaires və FSU təşkil edib. Parisdə yürüşdə 400 mindən çox adam iştirak edib, ikinci ən böyük yürüş Tuluza da olub - 30 min nəfər.

Həmkarlar ittifaqları isə bu rəqəmin daha çox olduğunu bildırıblər.

BBC telekanalı xəbər verir ki, Nant, Lion, Bordo, Marsel və Tuluza şəhərlərində də etirazlar keçirilib, burada qatar məşinistləri, dövlət sektoru və neft emalı zavodu əməkdaşları işlərinı tərkd edıblər. Tibb işçıləri, müəllimlər və energetika sahəsində çalışanlar da tətılə çıxıblər.

Energetikləri təmsil edən CGT Mines-Energie həkmlər ittifaqı cümə axşamı günü müddətsiz tətılə dəstəklədiyini açıqlayıb.

Bunun ardınca daha uzun tətılə olarsa, bu, elektrik enerjisi istehsalının azalmasına gətirib çıxaracaq. Yanvarın 19-da elektrik enerjisi istehsalı 12 faiz azalıb.

Neftçilərin həkmlər ittifaqı La CGT fevralın 6-da 72 saatlıq tətılə keçirmək niyyətində olduğunu bildırıb. Həkmlər ittifaqının məlumatına görə, ibtidai sinif müəllimlərinin təxminən 70 faizi, orta və lisey müəllimlərinin 65 faizi cümə axşamı tətılə çıxıb. 12 ildə ilk dəfə birləşən həkmlər ittifaqları pensiya

sistemində islahatlar aparmaq əzmində olan Makron hakimiyyətinə güclü mesaj göndərib.

Etirazlar, pensiya islahatının "ədalətli və məsuliyyətli" və dövlət maliyyəsinə sağlam əsasda saxlamaq üçün zəruri olduğunu deyən Fransa lideri üçün böyük sınaqdır. İctimai rəy sorğularına görə, fransızların əksəriyyəti Makronun bu islahatlarına qarşıdır.

Uğurlardan ruhlanan ölkənin aparıcı həkmlər ittifaqları yanvarın 31-də insanları ikinci tətılə gününə çağırıblər. Ümumi Əmək Konfederasiyasının (CGT) rəhbəri Filip Martines bildırıb ki, nəzərdə tutulan pensiya islahatı hökumətdə "ümumi narazılığa" səbəb olub və müxtəlif peşə nümayəndələrinin hazırkı vahid cəbhəsi "problemin çox ciddi olduğunu" göstərib.

Etirazlar toqquşmasız ötürməyib

Fransada etirazlar iğtişələrə və polislə toqquşmaya çevrilib.

Parisdə Bastiliya meydanı yaxınlığında nümayişçilər əsaslı keşikçilərə daşlar, butulkalar və fişənglər atıblər. Öz növbəsində polisler etirazçılara göz yaşardıcı qaz və təzyiqli su ilə cavab verıblər. Qarşıdurma zamanı onlarca nümayişçi saxlanılıb.

Fransa Prezidenti Emmanuel Makron etirazlardan əvvəl ölkəni tərkd edıb, baxmayaraq ki, onlar barədə əvvəlcədən xəbərdar idi - həkmlər ittifaqları tətılə bir neçə gün əvvəl elan edıblər. Bu, fransızları daha da qəzəbləndırıb.

Ölkədə əksər müəssisələrin işi dayandırılıb, metro fasilələrlə işləyir, nəqliyyat çalışmır. İnsanlar övladlarını məktəbə, bağçaya göndərə bilmirlər - müəllimlər və tərbiyəçilər də küçələrə axışılıb. Fransızlar deyirlər ki, 12 ildir belə kütləvi etirazlar olmayıb.

Etirazçıların əhəmiyyətli bir hissəsini tələbələr və işləyən gənclər təşkil edir. Artıq daha bir neçə il işləmək məcburiyyətində olduqlarından əlavə, onlar valideynlərinin dəstəyini itırıblər - məsələn, övladlarının yanında heç kim olmayacaq, çünki nənələr və babalar da bundan sonra işləmək məcburiyyətindədir.

Eyni zamanda Fransada doğum səviyyəsi son 70 ildən çox müddətdə minimuma enib.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl - yanvarın 10-da Fransanın baş naziri Elizabet Borm hökumətin bu il işə salmağı planlaşdırdığı pensiya islahatı layihəsini təqdim edib. Sentyabrın 1-dən hakimiyyət hər il ölkədə pensiya yaşını üç ay artırmayı niyyətindədir. Beləliklə, 2030-cu ilə qədər bu yaş 62-dən 64-ə yüksələcək.

Bu, sabiq prezident Fransua Mitteranın 1982-ci ildə pensiya yaşını 60-a endirməsindən sonra Fransada yeddinci pensiya islahatı olacaq.

Ölkənin həkmlər ittifaqları isə hakimiyyətə ultimatum verib - hökumət güzəştə getməsə, yanvarın sonunda bundan da böyük tətılə olacaq.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

1 illik -124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz,
(012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyımlı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

Dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir

Azərbaycanda yanvarın 22-nə gözlənilən hava proqnozunu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-ə verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər bözi yerlərdə zəif duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 5-7°, gündüz 8-12° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normaldan yüksək - 776 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət 60-70 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarının bözi yerlərində havanın ararib yağntılı olacağı gözlənilir. Dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimal var. Axsama doğru tətılə keçəcək. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5°, gündüz 6-10° isti, dağlarda

gecə 5-10°, gündüz 0-5° şaxta olacağı ehtimal edilir.

Gecə və səhər dağlıq rayonlarda yollar buz bağlayacaq.

Naxçıvan şəhərində, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Bözi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 3-8° şaxta, gündüz 5-10° isti olacaq.

Xankəndi şəhərində, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, Daşkəsən, Gədəbəy rayonlarının bözi yerlərində havanın yağntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 1-6°, bözi yerlərdə 8-10° şaxta, gündüz 2-6° isti olacağı proqnozlaşdırılıb. Gecə və səhər yollar buz bağlayacaq.

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarının bözi yerlərində havanın yağntılı olacağı, qar yağacağı gözlə-

nilir. Ararib duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 1-6°, bözi yerlərdə 9-12° şaxta, gündüz 2-6° isti, bözi yerlərdə 3°-dək şaxta olacağı bildirilib. Gecə və səhər yollar buz bağlayacaq.

Mingəçevir və Şirvan şəhərlərində, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarının bözi yerlərində ararib yağış yağacağı, axşama doğru tətılə keçəcək. Havanın temperaturunun gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 2-6° isti olacağı ehtimal edilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayılı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarının bözi yerlərində havanın ararib yağntılı olacağı, qar yağacağı, axşam tətılə keçəcək. Havanın temperaturunun gecə 0-5°, gündüz 6-10° isti olacağı gözlənilir. Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarının bözi yerlərində ararib yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimal edilir. Bözi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 2-5°, gündüz 7-9° isti, dağlarda gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 3-5° isti olacaq.

Əksər Avropa ölkəsində sürətlə yayılan, mövsümi qrip virusu kimi tanınan influenza ölkəmizdə də son həftələrdə artıb. Hətta ötən ilin noyabrından etibarən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) Avropa regionunda influenza epidemiyası elan edib. COVID-19 virusu ilə yanaşı, qripə yoluxmasının da nəzərə alınması insanların narahatlığına səbəb olub.

Üç ilə yaxındır davam edən pandemiya dövründə yaşayan cəmiyyətlərdə ənənəvi virus və bakteriyalar mübadiləsi pozulması nəticəsində mövsümi qripənin yayılması barədə səhiyyə naziri Teymur Musayev bildırıb ki, ölkəmizdə vəziyyət nəzərdə tutulmuşdur: "Hazırkı məqsədlə ölkəmizdə qripə əleyhinə vaksın gətirilib və ilkin səhiyyə xidmətləri göstərən bütün müəssisələrə, TƏBİB-in nözdindəki ailə sağlamlıq mərkəzlərinə, şəhər, rayon poliklinikalarına paylanılıb. Həmin vaksınların saxlanması qaydalarına uyğun olaraq nəzərdə tutulmuşdur. Firsətdən istifadə edərək yaşlı əhəlini və ciddi xroniki xəstəliyi olanları qripə əleyhinə vaksinasiyaya qoşulmağa çağırıram". Nazir əlavə edib: "Koronavirusa qarşı vurulan peyvəndlər mövsümi qripəyə qarşı effektiv deyil. COVID-19 əleyhinə olan vaksınlər məhz həmin virus üçün idi".

Əhalinin qripə qarşı immuniteti zəifləyib

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Azərbaycan nümayəndəliyindən bildirilib ki, Avropada, o cümlədən Azərbaycanda son bir ay ərzində qripə və digər tənəffüs yolu viruslarının yayılı-

İnfluenza mövsümü xarakter daşıyır

Lakin yoluxduruculuğunun yüksək olması bu virusun sürətlə yayılmasına səbəb olur

masında artım müşahidə olunur. Məlumatda bildirilib ki, həm ilkin tibbi yardım xidməti, həm də xəstəxana səviyyələrində xəstələrin sayı artıb: "COVID-19 və mövsümi qripə birgə sirkulyasiyası ilə həssas insanların, o cümlədən yaşlıların, immuniteti zəif olan şəxslərin, hamilə qadınlara və yeni doğulmuş körpələrin sağlamlığı daha böyük risk altına düşüb. Biz infeksiyaların qarşısını almaq, həssas insanların qorunmaq və səhiyyə sistemimizi çoxsaylı təhlükələrdən mühafizə etmək üçün səylərimizə davam etməliyik".

Koronavirusa görə sərt karantin tədbirlərinin tətbiq olunduğu dövrlərdə əhəlin arasında "koronavirus davranışı", yəni təmasların sayının məhdudlaşdırılması, qapalı məkənlərdə, ictimai nəqliyyatda maska taxılması, gigiyena qaydalarına əməl olunması, otaqların tez-tez havalandırılması, duzğun qidalanma və sağlam həyat tərzi vərdisləri formalaşdırılması. Elə buna görə də qripə və bu tip kəskin respirator virus infeksiyalarının yayılması səviyyəsi azalmışdır. Lakin bu, təəssüf ki, öz növbəsində onlara

qarşı əvvəllər əldə edilmiş immunitetin müəyyən qədər zəifləməsinə səbəb olub, əksər ölkələrdə COVID-19-la bağlı məhdudiyətlərin aradan qaldırılması və qoruyucu vasitələrdən istifadənin məcburi olmaması qripə kimi xəstəliklərin kütləvi yayılmasına gətirib çıxarıb.

Bu xəstəliyə əsasən payız və qış aylarında rast gəlinir

Klinik Tibbi Mərkəzin həkim-infeksiyonisti Aişə Kərimova deyir ki, son həftələrdə artan influenza mövsümü xarakter daşıyır, əsasən payız-qış aylarında rast gəlinir: "Lakin hazırda bu xəstəliyin kəskin artmasının səbəbi yalnız fəslə xarakter daşmır. Onun yoluxduruculuğunun yüksək olması, bu yoluxduruculuq fonunda xəstələrin özünü təcrid etməsi yayılma sürətini artırır".

A.Kərimova bildırıb ki, xəstələr yüksək hərarətdən, baş-bəğ və əzələ-oynaq ağrılarından, yorğunluq, burun tıxanlığı və öskürək kimi simptomlardan şikayətlənirlər: "Qripə infeksiyası xüsusi riskli qrupa daxil olan

şəxslər, yaşlılar, uşaqlar, hamilələr və xroniki xəstəliklərdən, xüsusən ürək və ağciyər çatışmazlığından əziyyət çəkənlər üçün daha təhlükəlidir. Klinik olaraq ağır keçirmək proqnozu olan xəstələr virusun əlamətlərini hiss etdikləri ilk 48 saat ərzində həkimə müraciət etməlidirlər. Ümumilikdə isə qripə virusu 7-8 gündən artıq, temperaturu 39-40 dərəcələrdə davam edən və orqanizmi hərarətə salıcı dərmanlara təbii olmayan hər kəs həkimlərlə əlaqə saxlamalıdır. Müayinə nəticəsində ambulator və ya stasionar müalicəyə uyğun addımlar atılmalıdır".

Koronavirusa və qripə eyni anda yoluxmaq mümkündür

İnsanları narahat edən digər bir məqam isə influenza ilə COVID-19-a eyni zamanda yoluxmanın mümkün olub-olmamasıdır. Həkim-infeksiyonist deyir ki, eyni anda həm koronavirusa, həm də qripə yoluxmaq mümkündür: "Bu viruslar fərqli reseptorlara birləşdiklərinə nəzəri olaraq hər ikisinə yoluxma halı mümkündür. Lakin bu, dünya praktikasında çox nadir hallarda özünü göstərib. Buna, sadəcə, testlə yoxlamaq mümkündür".

"Ümumilikdə respirator virus xəstəliklərini COVID-19-dan kəskin ayırmaq mümkün deyil. Buna görə də xəstəxanaya yerləşdirilənlərdən test götürüldür. Ambulator müalicə alanlar isə qeydiyyata olduqları sahə üzrə poliklinikaya yönləndirirlər. Qripə virusuna yoluxanların ək-

səriyyəti COVID-19 testi versələr də, nəticələrin əksəriyyətinin neqativ çıxdığını şahidli oluruq", - deyir o bildirib.

A.Kərimova deyir ki, qripə ağır infeksiyaya səbəbdir: "Onun ağırlığı və təhlükəliliyi fəsadları ilə özünü büruzə verir. Səthə, bronxit, sinuzit, otit mediast və digər xəstəliklər kimi ciddi fəsadlara səbəb ola biləcək ağır intoksikasiya ilə müşayiət olunur. İnfluenza və digər kəskin respirator virus infeksiyalarının əsas profilaktik metodu vaksinasiyadır. Vaksın orqanizmin immunitetini artıraraq sağlamlığın qorunmasına kömək edir. İnsanlar yaşadıkları ərazi üzrə poliklinikalara müraciət edərkən ödənişsiz olaraq peyvənd vurdura bilərlər. Əhəli arasında geniş vüsət almada da, vaksınlərdən istifadə edənlər də az deyil".

Həkim-infeksiyonist deyir ki, balanslaşdırılmamış və yetərsiz qidalanma da immuniteti zəiflədərək orqanizmi müdafiəsizləşdirir: "Kəskin respirator infeksiyaya yoluxma zamanı maye və mineral balansını təmin etmək vacibdir. Temperaturun qalxdığı dövrlərdə maye qəbulu artırılmalı və bədən yetərli enerji ilə təmin olunmalıdır. Mövsümi meyvə və tərəvəzlərin gündəlik qida rasionuna əlavəsi mütləqdir. Həminin xəstələrlə ünsiyətdə olan yaxınlarının qapalı məkənlərdə tibbi maska taxmaları tövsiyə edilir".

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

13 kiloqramdan çox narkotik vasitənin İrandan Azərbaycana keçirilməsinin qarşısı alınıb

Yanvar ayının 20-də saat 18:35-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Sərhəd Qoşunlarının "Horadiz" sərhəd dəstəsinin Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndi yaxınlığındakı sərhəd zəstəvəsinin xidməti ərazisində narkotik vasitələrin qaçaqmalçılıq

yolu ilə İran İslam Respublikasından Azərbaycana Respublikasına keçirilməsinin qarşısı alınıb. DSX-nin Mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-ə bildirilib ki, keçirilmiş sərhəd axtarışı və əməliyyat tədbirləri nəticəsində Arax çayının sahilində gizlədilmiş iki ədəd bağ-

lamada ümumi çəkisi 13 kiloqram 130 qram narkotik vasitə (9 kiloqram 880 qram mariyuana, 3 kiloqram 250 qram tiryək və 2000 ədəd "Metadon M-40" psixotrop həbləri) aşkarlanaraq götürüldü.

Fakt üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadəyə qayınatası

YUSİF ZAMANOVUN

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycanın sabiq iqtisadiyyat naziri

NAMİQ NƏSRULLAYEVİN

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi ədliyyə nazirinin müavini Toğrul Musayevə bacısı

TAMİLLA MƏMMƏDOVANIN

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının Rəyasət Həyyəti və kollektivi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadəyə əzizi

YUSİF ZAMANOVUN

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadəyə əzizi

YUSİF ZAMANOVUN

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İctimaiyyət şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai otaqlar şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" Nəşriyyatı,
IV mərtəbə

www.azerbaijan-news.az
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4901 Sifariş 133

Qiyəti 40 qəpik